

dz

XXXIII-9

setember 1966

LA VIDA ESPIRITUAL
DUHOVNO ŽIVLJENJE

Slomšek — slovenski svetnik

Prvi slovenski svetnik — ali ni to važno in skupno vsem rojakom, da bo stoletja trpinčena mala slovenska Cerkev izprosila Slomška svetnika, vesoljni Cerkvi v zgled, Slovincem v ponos?! V septembru se spominjamo njegove smrti. In Slomškova zadeva nas spominja na vse tiste, katerim moramo izmoltiti čast oltarjev zaradi njihovih junaških kreposti ali zaradi mučeništva.

Silnice Slomškovega življenja (1800—1862) so bile gorečnost za božjo čast, zveličanje duš in duhovni napredek slovenskega ljudstva.

Ljudje so bili takoj po smrti prepričani o Slomškovi svetosti. Njegov najožji sodelavec in prvi življenjepisec, kanonik Franc Kosar, je dejal leta 1893: „Slomšek pa še vedno raste in bo rasel, dokler ne zraste iz njega božji svetnik, ki ga bomo častili na oltarjih.“

To Slomškovo pot na oltar osvetljujejo naslednje letnice. Leta 1912 so začeli zbirati njegove spise; 1926. je škof dr. Karlin ustanovil posebno cerkveno sodišče, ki je načrtno začelo z delom za Slomškovo proglasitev blaženim in svetnikom; 1962. ob stoletnici smrti so vse zbrane spise izročili sv. stolici; 1964. so v Rimu izročili postopek o Slomškovih junaških krepostih in postopek, da ga do sedaj niso častili kot svetnika.

A Slomškova svetost tira v posnemanje, **terja življenje iz vere**. Prepričevalno nas k temu nagiba sveto pismo.

Svetost je nujna zahteva in posledica vere. „Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen“ (Mr 16, 16). To je začetek, a pot gre navzgor: „Pravični bo živel iz vere“ (Rimlj 1, 17; Hab 2, 4), zato pravi sv. Jakob: „Kaj pomaga, bratje moji, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ali ga more vera (brez del) rešiti?“ (Jak 2, 14); „Kakor je namreč telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva“ (Jak 2, 26). In: „Tako je tudi z vero, če nima del: sama zase mrtva“ (Jak 2, 17).

Vsi smo poklicani k tej svetosti. Sledimo Slomšku, Baragu, drugim nepoznanim slovenskim svetnikom, bodimo pripravljene za posnemanje prof. Ehrlicha, Grozdeta, Pavčiča, Nartnikove in nešteti s krvjo potrjenih zvestob Kristusu Kralju.

Kolikor bolj bomo sami sveti, toliko uspešneje in prožneje bomo pospeševali postopek za proglasitev slovenskih kandidatov za blažene in svetnike. Naša osebna vera, spremljana z deli in pa število slovenskih razglašanih svetnikov bo potrdilo in merilo žive vere in neizdane zvestobe Njemu, na katerega nam svetniki kažejo kot edini življenja vredni in končni cilj našega popotovanja.

J. Re.

Koncil: v cerkvi smo vsi poklicani k svetosti

Kardinal- dekan Tisserant

V prvih štirih poglavjih dogmatične konstitucije o Cerkvi je razglašen in utemeljen verski nauk o naravi svete Cerkve in o njenem vesoljnem poslanstvu, o božjem ljudstvu, o cerkveni hierarhiji, posebno o škofih in njihovi službi in o laikih. V petem poglavju govori koncilska konstitucija o svetosti, ki je značilna lastnost Kristusove Cerkve in h kateri so poklicani vsi njeni udje. S tem splošnim poklicem k svetosti združi konstitucija v šestem poglavju nauk o redovničtvu kot posebnem stanu svetega, Bogu posvečenega življenja. V prvotnem osnutku koncilске konstitucije je bil obojni predmet obravnavan v enem samem poglavju, v končni obliki pa je bilo redovnikom zaradi njihovega izrednega pomena v življenju in poslanstvu Cerkve določeno posebno poglavje ter je koncil objavil 28. oktobra 1965 še poseben dekret o življenju in disciplini redovnih ustanov ter o njihovi času primerni obnovi. Ker je temeljna misel o posvečenju skupna tako pastirjem kot vernikom in redov-

nikom, naj bo tudi skupno podan tozadevni koncilski nauk, utemeljen po svetem pismu in cerkvenem izročilu, vreden naše pobožne pozornosti in našega vernega razmišljanja.

POKLIC K SVETOSTI

„Cerkev, katere skrivnost skuša razložiti sveti cerkveni zbor, se po mnenju vseh veseli neminljive svetosti, zakaj Kristus, božji Sin, ki ga z Očetom in Svetim Duhom imenujemo edino svetega, je Cerkev ljubil kot svojo nevesto in se je samega sebe zanjo dal, da bi jo očistil in posvetil (Ef 5, 26). Pridružil jo je sebi kot svoje lastno telo in jo je obogatil z darom Svetega Duha, v slavo božjo. Zato so v Cerkvi vsi poklicani k svetosti, naj že pripadajo hierarhiji, ali čredi; vsem namreč velja apostolovo naročilo: „To je namreč volja božja, da se posvetite“ (1 Tes 4, 3). Ta svetost se v Cerkvi neprestano javlja in se mora odkrivati v

sadovih milosti, ki jih Sveti Duh v dušah vernikov proizvaja. Očituje se na različne načine v vseh onih, ki se bližajo v svojem življenju vrhuncu ljubezni; na poseben način pa se kaže v izvrševanju evangelijskih svetov, ki jih izpolnjujejo nekateri kristjani, na pobudo Svetega Duha, bodisi zasebno, bodisi v posebnem, po Cerkvi priznanem stanu ter s tem dajejo v svetu blesteče pričevanje in zgled svetosti.“

BOŽJI UČENIK IN VZOR VSE POPOLNOSTI

„Naš Gospod Jezus Kristus je označeval svetost življenja, katere je on sam učenik in vzor, vsem in vsakemu od svojih učencev, katerega koli stanu naj

Tajnik koncila nadškof Felici

bi bili: „Bodite popolni, kakor je popoln vaš nebeški Oče“ (Mt 5, 48). Vsem je poslal Svetega Duha, ki naj bi jih notranje nagibal, da ljubijo Boga z vsem srcem, z vso dušo, z vsem mišljenjem in iz vseh svojih moči (Mr 12, 30) in se ljubijo tudi med seboj, kakor nas je Kristus ljubil. Pri svetem krstu smo po posebni izvolitvi in milosti božji postali božji otroci, deležni same božje narave in tako zares sveti; zato se spodobi, da to svetost v svojem življenju z božjo pomočjo ohranjamo in spopolnujemo. Apostol opominja vse, naj živijo, kakor se spodobi svetim (Ef 5, 3); naj si kot izvoljenci božji oblečejo pristrčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, milobo, potrpežljivost (Kol 3, 12). Ker pa v mnogih rečeh grešimo vsi (Jak 3, 2), smo neprestano potrebni božje pomoči in moramo vse dni prositi: „Odpusti nam naše dolge“ (Mt 6, 12).

Iz vsega tega izhaja jasna posledica, da so vsi verniki, kateregakoli stanu ali poklica, poklicani k popolnosti krščanskega življenja in k popolnosti ljubezni, ki je svoja vrsta svetosti, katera celo v svetni družbi pospešuje bolj človekoljubno življenje. Posnemajoč Kristusa naj se vsi verniki, po meri prejetih milosti, prizadevajo, da v vsem izpolnjujejo voljo nebeškega Očeta in se popolnoma predajo božji slavi in službi bližnjega. Tako bo svetost božjega ljudstva obrodila obilne sadove, kot to v zgodovini Cerkve sijajno izpričuje življenje tolikih svetnikov.“

SVETOST V RAZLIČNIH STANOVIH

„Svetost vseh onih, ki pod vodstvom Svetega Duha sledijo Kristusu, ubogemu, ponižnemu in s križem obloženemu,

da bi tako dosegli udeležbo pri njegovi slavi, je v vseh stanovih življenja ena in ista. Zato je potrebno, da vsakteri, po lastnih darovih in prejetih milostih hodi brez oklevanja po poti žive vere, ki vzbuja upanje in deluje po ljubezni. Na prvem mestu morajo pastirji Kristusove črede vršiti svojo službo sveto in z navdušenjem, s ponižnostjo in srčnostjo, po zgledu najvišjega in večnega Duhovnika, pastirja in škofa naših duš. Tako izpolnjevana dolžnost bo zanje odlično sredstvo posvečenja.“

Ko poudari in utemelji potrebo svetosti za škofo, duhovnike in nižje klerike, govori konstitucija svetnim stanovom: „Krščanski zakonci in starši naj se medsebojno podpirajo v milosti, z zvestobo v svoji ljubezni tekom vsega življenja in naj vzgajajo v krščanskem nauku in v evangeljskih krepostih otroke, ki jih jim je Gospod dal. Na ta način nudijo svetu zgled neutrudljive in velikodušne ljubezni, gradijo bratstvo ljubezni in se predstavljajo kot pričevalci in sodelavci rodovitnosti Matere Cerkve... Podoben zgled, dajejo tisti, ki v vdovskem stanu ali v celibatu ne malo prispevajo k svetosti in dejavnosti Cerkve. In oni, ki živijo predani trdemu delu, naj od svoje strani v tem istem človeškem delu iščejo svoje izpolnjevanje, pomagajo svojim sodržavljanom, se trudijo za izboljšanje celotne družbe in stvarstva, pa naj tudi skušajo v svoji trudapolni ljubezni posnemati Jezusa, čigar roke so se urile v delu in ki nadaljuje svoje delo za zveličanje vseh v edinosti z Očetom; naj bodo veseli v upanju, naj si pomagajo med seboj v prenašanju svojih bremen in naj se poslužujejo vključno vsakdanjega dela, da se povzpnejo k večji, vključno apostolski svetosti.“

Vsi oni, ki so stiskani po uboštvu, bolezni, betežnosti in mnogih drugih bridkostih, ali trpijo preganjanje zavoljo pravice, naj vedo, da so na poseben način združeni s Kristusom v njegovih bolečinah za zveličanje sveta. Oni so tisti, ki jih je Gospod v evangeliju blagovestil in jim apostol Peter govori: “Bog vse milosti, ki nas je poklical k svoji večni slavi v Kristusu Jezusu, vas bo po kratkem trpljenju sam spolnil, utrdil in okreplil“ (1 Petr 5, 10).

Tako se bodo torej vsi krščanski verniki, v katerem koli položaju življenja, službe ali okoliščin se nahajajo in prav potem vsega tega mogli posvečevati dan za dnem, s tem, da vse sprejemajo z vero iz rok nebeškega Očeta, da sodelujejo z božjo voljo in izpričujejo vsem ljubezen, s katero je Bog sam svet ljubil.“

LJUBEZEN, MUČENIŠTVO, EVANGELJSKI SVETI

Po splošnem pozivu k svetosti navaja koncilska konstitucija dvojno vrsto sredstev posvečenja: redna in izredna. Med prvimi priznava prvenstvo ljubezni, ki je obenem božji dar in božja zapoved. Kot objektivna sredstva omenja božjo besedo, svete zakramente in udeležbo pri cerkvenem bogoslužju. Subjektivna sredstva so: molitev in samozataja. Med izrednimi sredstvi omenja na prvem mestu mučenikovo kot izreden poklic k svetosti, ki dobiva v naših časih svojo posebno aktualnost; za mučeniktvom omenja prostovoljno izpolnjevanje evangeljskih svetov, zlasti devištva, uboštvu in pokorščine, ki pospešujejo v vsakem stanu popolnost ljubezni.

Naslednji so tozadevni vzvišeni nauki koncila: „Bog je ljubezen in, kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem“ (1 Jan 4, 16). Potemtakem je prvi in najpotrebnejši dar ljubezen, s katero ljubimo Boga nad vse in bližnjega zaradi Boga. Da pa ta ljubezen v dušah raste in zori kot dobro seme, mora vsak vernik z veseljem poslušati božjo besedo in v dejanju izpolnjevati božjo voljo s pomočjo božje milosti; mora pogostoma prejemati svete zakramente, zlasti sveto Eucharistijo, in se udeleževati drugih svetih opravil; stanovitno mora moliti in zatajevati samega sebe, se predajati bratski in skrbni službi ostalim in vaji v vseh krepostih. Ljubezen namreč, ki je vir popolnosti in polnost postave, obvlada vsa sredstva posvečenja, jih poživlja in ravna. Zato je ljubezen do Boga in do bližnjega značilno znamenje resničnega Kristusovega učenca.

Tako, kakor je Kristus, Sin božji, razodel svojo ljubezen s tem, da je žrtvoval za nas svoje življenje, nima nihče večje ljubezni kot tisti, ki dá svoje življenje zanj in za svoje brate (Jan 15, 13). Že od prvih časov so se nekateri kristjani videli poklicane in drugi so klicani v vseh časih, da dajo pred vsemi največje pričevanje ljubezni, zlasti pred preganjavci. Mučeništvo, po katerem se učenec prisposodi učitelju, ki je radovoljno sprejel smrt za odrešenje sveta in tako tudi on prelije svojo kri, je v Cerkvi pripoznano kot največji dar in največji dokaz ljubezni. In če se ta dar nakloni maloštevilnim, je vendar potrebno, da vsi živijo pripravljeno priznati Kristusa pred ljudmi in mu slediti po potu križa sredi preganjanj, ki Cerkvi nikoli ne manjkajo.

Svetost Cerkve se goji na poseben način tudi po mnogih nasvétih, ki jih Gospod daje v evangeliju, da bi jih njegovi učenci spolnjevali. Med njimi se odlikuje dragoceni dar božje milosti, ki ga Oče nekaterim daje, da se radovoljno vse Bogu predajo v devištvu ali celibatu, ne da bi z drugimi delili svoje srce. Ta popolna zdržnost zaradi nebeškega kraljestva je bila v Cerkvi vedno v največjem spoštovanju kot znamenje in spodbuda ljubezni in kot izreden vir duhovne rodovitnosti v svetu.

Cerkev misli tudi na apostolov opomin, ki vernike spodbuja k dejanski ljubezni in jim kaže na Kristusa, ki je „samega sebe izničil in podobo hlapca nase vzel ter postal pokoren do smrti“ (Flp 2, 7), ter je „za nas ubog postal, da bi mi po njem obogateli“ (1 Kor 8, 9). Mati Cerkev se veseli, da ima v svojem naročju mnogo tako moških kot ženskih, ki sledijo bolj od blizu Gospodovemu izničenju, tako v prostovoljnem uboštvu, kot v ponižni pokorščini. Ti se pokoravajo ljudem zaradi Boga v zadevah popolnosti bolj, kot so to dolžni po zapovedi, da bi se bolje prisposodili pokornemu Kristusu.

Tako so tedaj vsi verniki povabljeni in tudi obvezani, da iščejo svetost in popolnost svojega stanu. Naj torej vsi čujejo nad tem, da prav urejajo svoja čustva, da ne bi v rabi svetnih stvari in v navezanosti na bogastvo našli ovire, ki bi jih proti duhu evangeljskega uboštvu oddaljila od iskanja popolne ljubezni, po apostolovem opominu: „Tisti, kateri ta svet uživajo, naj se v tem ne zadržujejo, zakaj podoba tega sveta prejde“ (1 Kor 7, 31).“

(Nadaljevanje na str. 550)

Kako je na Poljskem?

Znana fotografija kardinala
„molčeče“ Cerkve:
Višinskega

Obhajanje 1000-letnice pokristjanjenja Poljske in 1000-letnice poljske države je budilo svetovno pozornost. Ob tej priložnosti je neki zahodni časnikar prosil za intervju msgr. Komineka, škofa v Wroclovu. Razgovor se je razvijal takole:

Poročevavec: Popolnoma se zavedam, da so v tem trenutku, pa še na Poljskem, vprašanja, ki Vam jih bom zastavil, zelo kočljiva... Postavljal Vam jih bom torej iskreno, tako kot mi prihajajo na misel, in dobro bi razumel, če bi nanje ne hoteli, ne mogli ali ne želeli odgovarjati. Msgr. Kominek, ali je med Cerkvijo in poljsko državo razpor?

Msgr. Kominek: Je razpor, nedvomno. Ni od včeraj niti ne od predvčerajš-

njim. Nesoglasja so že mnoga leta. Bila so pred vojno, bila so po vojni. Bivamo v socialistični državi — v pravem pomenu besede — in bil bi čudež, ako razpora ne bi bilo.

Poročevavec: Ali sta sprti resnično Cerkev in država, ali pa gre bolj za spor med msgr. Wyszynskim in gospodom Gomulko?

Msgr. Kominek: Mislim, da gre za spor med Cerkvijo in državo, pa tudi

med kardinalom Wyszynskim in glavnim tajnikom stranke gospodom Gomułko. A sodim, da je ta spor zgolj posledica prvega. Prvi je temelj, je tako rekoč eksistencialističen spor med Cerkvijo in državo.

Poročevavec: Ali more biti Poljska katoliška in komunistična obenem?

Msgr. Kominek: To vprašanje je resnično... resnično kočljivo; zdi se mi, da je ob veliki dobri volji na eni in drugi strani sožitje mogoče, saj tisti, ki se morajo prenesti, so ljudje in ne nauki. Ljudje so bolj važni kot nauki in po izjavi Janeza XXIII. je sožitje v resnici mogoče.

Poročevavec: Ali torej katoličani na Poljskem želijo to koeksistenco?

Msgr. Kominek: Mislim, da želijo, pa ne samo katoličani, marveč kardinal Wyszynski, škofje, duhovniki, redovniki, redovnice in tudi ljudstvo... gotovo. Vsi hrepene po sožitju v miru.

Poročevavec: Ali hrepeni po tem sožitju stranka?

Msgr. Kominek: Kot veste, nisem komunist. Ne bi želel odgovoriti na to vprašanje. Mi, katoličani na Poljskem, smo za dialog; morda se premalo razgovarjamo s komunisti, premalo, in oni se premalo razgovarjajo z nami. To je problem.

Poročevavec: V čem so nasprotja? Ali se cilji poljske Cerkve razlikujejo od ciljev poljskih komunistov?

Msgr. Kominek: Tako je... tako je... cilji so različni. Naš cilj je predvsem nadnaraven in verski, medtem ko oni zasledujejo materialne cilje. Vendar

mi potrjujemo z materialnega vidika komunistične cilje, sprejemamo jih, ker hočemo tudi, da se Poljska razvije na industrijskem področju itd... Hočemo pa, kar se tiče verske svobode, ne ie svobodo bogoslužja, temveč tudi nekaj apostolske svobode.

Poročevavec: In to so vam oporekali?

Msgr. Kominek: Da, da...

Poročevavec: Monsinjur, ali je Poljska razdeljena? Ali je neka ločitev med tistimi, ki so komunisti in nič drugega kot komunisti, in tistimi, ki so katoličani in ne bodo komunisti?

Msgr. Kominek: Tega ne verjamem, tega ne verjamem. Če je bilo med nami nekaj nasprotij v preteklosti, se ta nasprotja zdaj po vesoljnem cerkvenem zboru vedno bolj manjšajo. Vtis imam, da dobra volja narašča med nami in med komunisti. To teženje je zdaj zelo močno.

Poročevavec: Ali bo prišlo do zakona iz koristi?

Msgr. Kominek: Da. To bi lahko imenovali zakon iz koristi. Tako je! Kot sem rekel v Čenstohovi, smo prisiljeni k sožitju. Prisiljeni smo. Smo, kot pravi poljski pregovor, „na isti veji drevesa“.

Poročevavec: Če sem Vas prav razumel, moreta Cerkev in stranka bivati skupaj. Ali je to vprašanje medsebojne dobre volje in medsebojnega razumevanja?

Msgr. Kominek: Točno.

Poročevavec: Toda kako gledate na bodočnost krščanstva na Poljskem? Ali

bo to po Vaše masovno krščanstvo ali krščanstvo, ki se bo zjedrilo?

Msgr. Kominek: Tudi to so vprašanja, na katera bi moral odgovoriti kak prerok. Zdaj je masovno krščanstvo; dobro ste ga označili. A to masovno krščanstvo mora napredovati. Razviti se mora, zlasti po koncilu, v višji katolicizem, da tako rečem.

Poročevavec: Strpen?

Msgr. Kominek: In bolj strpen, že bolj strpen. Množice niso vedno strpne. Hoteli bi biti vedno bolj strpni... a potrebno bi bilo tudi, da bi strpnost prišla z druge strani, kaj ne? Po koncilu, po odloku o svobodi že vemo, da so te stvari izredno važne: verska svoboda, svoboda prepričanja, svoboda človeške osebe, in če živimo v skladu s temi nazori (svoboda, strpnost itd.) bomo šli po dobri poti in zelo daleč. Želim, da se razvijemo v tej smeri. A želimo tudi, da bi imeli komunisti enak razvoj, isto smer napredovanja.

Poročevavec: V resnici je vse odvisno od mladine, monsinjor. Ali bo mladina obrnila hrbet katolicizmu in postala komunistična, ali obratno?

Msgr. Kominek: Kot vidite, so tudi ta vprašanja skrajno kočljiva in latinski pregovor pravi Nemo propheta in patria sua, to je, „Nihče ni prerok v svoji domovini“... Ali ni tako? To je razlog, da ne odgovorim... Sem pa glede poljske mladine optimist.

Poročevavec: Kot kaže, je zadnjo težavo med Cerkvijo in državo povzročila novembrska poslanica poljskega episkopata nemškemu škofom. Gospod Gomulka je v več govorih očital prelatu,

da je govoril o odpuščanju, o odpuščanju, ki naj ga Nemci nakhlonijo Poljakom; tudi je gospod Gomulka zameril prelatu, da je na nek način dejal, da so bile znova od Nemcev pridobljene pokrajine vrnjene pod pritiskom sil, ki so prišle od vzhoda. Kakšno je stališče Cerkve glede tega?

Msgr. Kominek: Je nekaj nesporazumov; bolje: bili so nesporazumi, zdaj po svečanostih poljske tisočletnice so se stvari pojasnile. Pismo poljskih škofov nemškim je bilo koncilsko pismo, reči smemo: evangeljsko, versko pismo, nikakor pa ne politično; nismo se dotaknili političnih vprašanj niti problemov meje ob Odri in Nisi. Mi vsi — škofje, Wyszynski, Gomulka, Cyrankiewicz in vlada —, vsi smo za mejo ob Odri in Nisi.

Poročevavec: Če Vas nisem napak razumel, je gospod Gomulka pismo spočetka slabo bral?

Msgr. Kominek: Zdi se mi, da je bilo tako. Kriv pa je bil del nemškega tiska, ki je naše pismo razlagal v protipoljskem, protivladnem, protikomunističnem smislu.

Poročevavec: Ali sta stranka in Cerkve v resnici soglasni v mnenju, da so zahodni predeli na Poljskem sestavni del poljskega ozemlja?

Msgr. Kominek: Popolnoma, popolnoma. S tega gledišča smo edini; je to ena izmed točk, ki nas družijo, ki nas vežejo s komunisti. Prav dobro vem: ako tu v Wrocławu, po starem Breslawi, ne bi bilo poljske, komunistične oblasti, jaz ne bi bil wrocławski nadškof. Svoj položaj dolgujem, da tako rečem, komunistom, komunistični politiki.

Poročevavec: Tale zadeva mi je vzbudila pozornost: V svoji poslanici nemškemu episkopatu je poljski episkopat govoril o odpuščanju; med zadnjimi slovesnostmi za 1. maj pa so komunistična gesla razglašala: Nasprotno, nikdar ne bomo odpustili hitlerjanskih zverstev... Ali ni tudi o tej stvari neskladja med Cerkvijo in državo?

Msgr. Kominek: Da, da... verjetno; vendar je bilo odpuščanje poljskega episkopata izrecno versko. Kot kristjani, kot škofje — škofje, ki smo se udeležili koncila — moramo odpustiti vsem tistim, ki pokažejo še tako neznatno dobro voljo. Komunisti razumejo morda odpuščanje s političnega vidika; je politično odpuščanje. Mi nismo mislili na odpuščanje, ki bi mogoče motilo politiko komunistov in naše vlade glede na meje. Proti velikim... velikim zločincem hitlerjevih časov, hitlerjancem, se mora izvajati pravica, in smo edini s komunisti, da naj se nadaljuje proces, ki se zdaj vrši v Nemčiji proti velikim nemškim kriminalcem. Toda za nas kristjane obstaja pravica in obstaja usmiljenje.

Poročevavec: Da, Vi označujete razliko med obema ravninama.

Msgr. Kominek: Da, pravica se mora

izvesti, a tudi usmiljenje je treba izkazati vsem, ki ga zaslužijo.

Poročevavec: Zdi se, da je vlada gospoda Cyrankiewicza in gospoda Gomulke poljskim škofom očitala tudi to, da so povabili papeža, ne da bi jo obvestili in ne da bi jo prosili za dovoljenje.

Msgr. Kominek: To vprašanje je precej kočljivo in ne bi hotel nanj odgovoriti. Mogoče bi nanj hotel odgovoriti kardinal Wyszynski, jaz ne. Zakaj, če bi dal kakšen odgovor, bi položaj le zapletel.

Poročevavec: Često prikazujejo kardinala Wyszynskega — in zdi se mi, da ste ga tudi Vi tako predstavili v Čenstohovi — kot kardinala-mučenca. Ali to pomeni, da sta kardinal Wyszynski in današnja Cerkev na Poljskem mučenika? Ali to pomeni, da je molčéca Cerkev?

Msgr. Kominek: Ne, ne, ne, ne... Tudi ti so, kot veste, dovolj kočljiva vprašanja in jaz ne bi hotel položaj zaplesti.

Po „Informaciones católicas internacionales“, z dne 7. junija 1966, poslovenil prof. Alojzij Geržinič

Evharistija zedinjuje

„Največji prispevek k uresničenju zedinjenja vseh kristjanov je kar najbolj globoko in močno evharistično življenje, to je dejavno udeleževanje pri daritvi svete maše, kar vključuje tudi prejemanje Kristusovega Telesa v sv. obhajilu. In pomislite, da takšna udeležba ne le zedinja vsakogar izmed nas kot posameznika s Kristusom in torej tudi z njegovim skrivnostnim telesom, ki je Cerkev, temveč je tudi največji korak v smeri k zedinjenju kristjanov.“

Popolnoma na splošno velja za vse kristjane: Čim bolj se bodo zedinjali s Kristusom na ta način, da uživajo njegovo telo in pijejo njegovo kri, tem bolj bo sčasoma uspela zmaga nad dejansko razcepljenostjo in uresničenje tiste popolne edinosti, na katero so vsi kristjani usmerjeni v moči sv. krsta.“

(Kardinal Bea na evharističnem kongresu v Pisi leta 1965)

Festival v Cannesu

Eden izmed filmskih
igralcev v razgovoru
s sinčkom

Filmski festival v Cannesu je stopil v svojo moško dobo. Minilo je dvajset let otroštva in mladenišтва. Začel se je takoj po drugi svetovni vojni in celo vrsto let je bil canneski festival vodnik in razsodnik v filmski umetnosti. Dasi je bilo središče filmske industrije v Hollywoodu, se je s festivalom v Cannesu rešilo Evropi mesto razsodnika nad tem, kaj je prava umetnost. Iz ZDA so prihajali zvezdniki in dajali prireditvi zunanji sijaj, toda razsodišče je bilo sestavljeno tako, da se je stalno ohranjala pravica dajati prednost kvaliteti in ne spolzki komercialni tendenčnosti. Festival je mnogo vrednot rešil in odkril velike zaklade — vse do slej; letos, prav za dvajsetletnico, se je zamajalo in kritiki so se vpraševali, ali letošnje nagrade niso zadale festivalu smrtni sunek.

Začelo se je pri pravi princesi

Filmske zvezdnice so dejansko prave princeze naših časov, bodisi zaradi ogromnih zaslužkov ali pa zaradi priljubljenosti, ki jih znajo izzvati v mnogih srcih — starih in mladih. Vsak festival jih je privabil mnogo in sicer iz vseh strani sveta, saj so navadno prihajale vse, ki so imele glavne vloge v tistih filmih, ki so računali na to, da bodo prejeli prvo nagrado; prihajale so princeze — zvezdnice ne samo iz zahoda, ampak tudi iz vzhoda, kar dokazuje, da so lepa dekleta kraljice — princeze ne samo med kapitalisti, ampak tudi med komunisti.

Ker pa je letos poteklo dvajset let od prvega festivala, so prireditelji vse tako napeljali, da sta prišla festival dejansko odpret princesa Margaret, sestra angleške kraljice in njen mož lord

Snowden, po poklicu fotograf, ki mu je kot Pepelki (moški) uspelo vdreti najprej v princesino srce in potem še v kraljevsko domovanje angleške kraljevske dinastije. Če kaj, je mogla tudi ta okolnost dati filmskemu jubileju svoj delež sijaja in pravljične prisrčnosti.

Toda zgodilo se je nekaj, kar dokazuje, kako se svet res naglo spreminja. Princesa je prišla in s prvim nastopom nakazala, da festival ne bo dobro izpadel. Kar prvi dan se je pokazalo, da bo šlo narobe! Princesa bi morala odpreti spored, dvorana je bila slavnostno okrašena, povabljeni v slavnostnih oblačilih in galerija polna pridnega občinstva; vse je čakalo da z aplavzom pozdravi kraljevski par in potem razlije valove veselja in optimizma. Na ostali potek predstav in tekmovanja. Toda princesa je zagrešila nekaj, kar se kraljevskim osebnostim najbolj zamerja: zamudila se je nekje in pustila vse zbrane čakati skoraj pol ure. Sodu je to izbilo dno; ljudje v dvorani in še bolj oni na galeriji so pokazali, da so res novi časi in da kralji ter principi več ne smejo zamujati... Zamudo so vsi vzeli za žalitev, dvorana je molčala, toda na galeriji so zlasti mlajši fantje vtaknili prste v usta in začeli glasno žvižgati... Londonski listi so potem pisali, da najbrž niso mislili protestirati proti netaktnosti princese, pač pa so žvižgali iz zavisti proti novopečeni-mu lordu; kajti ni kar tako biti mož sestre angleške kraljice.

Z žensko je vedno križ

Predsednica žirije je bila tokrat osebnost ženskega spola. Člani žirije ali prireditelji so segli zelo visoko in

si za to mesto izbrali igravko, ki je baje danes na svetu najbolj drago plačana filmska umetnica — Sofijo Loren. Kritiki s tendenco upoštevati samo umetnostno vrednost stvaritev so zaprli oči; kjer pa je ena zvezda, jih je kmalu še stotine in tisoče blizu in tako so se proti Sofiji usmerile govorice neštetih, ki so dobro poznale vse njene zgodbe — najbolj pa so ji očitale njeno zvezo s filmskim producentom Carlom Pontijem, ki je ločenec in se zato v Italiji nikdar ne sme pojaviti hkrati s Sofijo.

Toda Sofija se ni zmenila za tolikere govorice, zlasti še, ker so pri filmski umetnosti pogosto tudi negativne pripombe zmožne služiti posebne vrste propagandi. Če bi ji bilo treba uporabljati kaj nabora za uveljavljanje svoje cene pri razsodbi žirije, se ji za to ni bilo preveč naprezati, kajti večino, sicer ne številčno, pač po ugledu so predstavljali štirje člani francoske Akademije: Marcel Achard, Marcel Pagnol, Lucien Genevoix in André Maurois. Res so imeli vsi ti gospodje že na svoji strani slavno preteklost pisateljavanja in dramatike, toda nekaj pa jim je le hodilo narobe: vsi štirje so bili že nad sedemdeset, raje že bliže osemdeset. Če že ne upoštevamo zgolj francoske ognjevitosti, ker zanjo pri taki starosti ni bilo razloga, pa se je kmalu pokazalo, da se stari, častitljivi člani Akademije niso mogli popolnoma ubraniti vplivom ognjevite igravke, kakor je Sofija. Kar se je moglo reči, je bilo vsaj to, da so se vsi štirje pootročili (pomladiti se niso mogli) in to ni nič čudnega, ker je splošno znano, tudi medicinsko dokazano, da se stari gospodje kar čez noč spet znajdejo v naročju otroštva. Sicer se to pogosto

vzporeja tudi s senilnostjo, toda te nerodne besede nikdo nikdar ne bo izrekel v prisotnosti starih gospodov. Podlegli so ženski lepoti in nagradili film dvomljive vrednosti.

Nagrada za prostaštvo — zaslužen plačilo?

Če se je festival začel samo s skromnim žvižganjem proti princesi, ki je razžalila občinstvo, ko je zamudila, pa se je nevihta spremenila v pravi vihar, ko je na koncu žirija razglasila izid tekmovanja. Ves svet je bil priča, kako so ljudje besno protestirali proti podelitvi; televizija je prenašala ves potek po vsem svetu in kamere so še s posebnim navdušenjem nudile gledavcem prizore, zelo redke na prireditvah svetovnega merila in slovesa. Gospodje pri žiriji so podlegli in umetnici, ki je bila Italijanka, pripomogli, da je bila ex equo podeljena nagrada res najboljšemu francoskemu filmu „Mož — žena“ in potem še najslabšemu filmu na festivalu — delu italijanskega režiserja Pietra Germija: „Gospe in gospodje“.

Kritiki in časnikarji so bili res popolni užaljenosti; zbrali so se in sklenili takoj ustanoviti posebno nagrado za prostaštvo. Prisodili so jo žiriji, ter obvestili ves svet, da je bila podelitev tudi te nagrade izrečena soglasno.

Huda obsodba nad člani Akademije, najstarejše v Evropi.

Slabo ni vedno najslabše

Če je polovica nagrade šla delu, ki je res prostaško, pa je drugi del nagrade zadel globoko stvaritev francoskega režiserja Leloucha — „Mož in žena“. Redko je bil zakonski problem izpeljan tako čisto in s polno kupo poezije, kakor se je zgodilo ravno tokrat. Film velja kot himna družinski in čisti zakonski ljubezni, kajti vdova in vdovec se bližata reševanju doma svojima otrokoma po vrelcih, kakor jima po čudnih okoliščinah vre nasproti iz otroških duš. Dasi trpita zaradi pre-zgodnje smrti — mož zaradi pokojne žene, žena zaradi smrtne nesreče soproga, se pa po stezicah globin rojeva nova, čista ljubezen, ki vse premaga in se izčisti do konca, ko se polbratrec in polusestra znajdeta pod isto streho novega na čisti ljubezni slonečega doma.

Lelouch je s tem ustvaril že tretji film. Nastala je tokrat umetnina, ki pa se še drži pridobitev tiste filmske umetnosti, ki je rastle ob gibanju, znamenem pod imenom „novi val“.

Da je film potem še prejel soglasno nagrado Mednarodnega katoliškega urada za filmsko umetnost, je bilo samo potrdilo za etične globine velike, nove stvaritve francoske umetnosti.

Ruda Jurčec

Zveličavna beseda v srcih nevernikov vero zbuja, v srcih vernikov pa jo krepi, ko se po njej občestvo vernikov začenja in raste, kakor pravi apostol: „Torej je vera iz oznanila, oznanilo pa po besedi Kristusovi“ (Rimlj. 10, 17). —
Koncilski odlok o duhovništvu.

Komunistični načrt za zavzetje Južne Amerike

Jezuit José Francisco Corta prikazuje v knjigi „Frente al comunismo ateo“ (3. izd., Caracas 1962) načrt, ki se ga je posrečilo odkriti, za komunistično zavzetje Južne Amerike. Poglavitne točke so tele:

1. Razpihavanje razrednega boja, političnih in raznih nasprotij.

2. Ustvarjanje sopotniških organizacij z nacionalističnimi gesli.

3. Ustvarjanje „ljudskih front“.

4. Zagovarjanje splošne, obvezne in brezplačne šolske izobrazbe in preprečevanje podpore privatnim učnim zavodom.

5. Neprestano zbujanje nezadovoljstva in nemirov.

6. Kombiniranje legalnega in ilegalnega delovanja, zato da oblasti ne bi preprečile partijskega dela. Sem spada infiltracija sindikatov, sabotažna in teroristična dejanja, stavke in poulični izgredi.

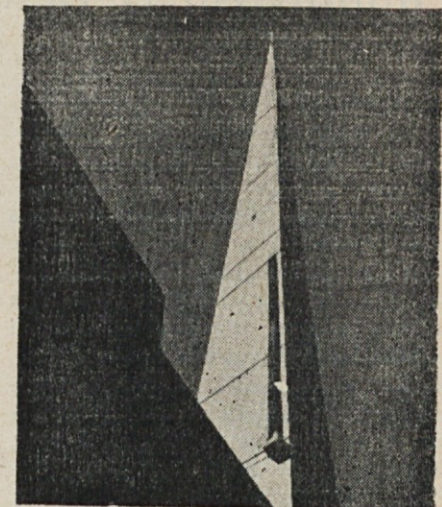
7. Potrebni denar prihaja iz ZSSR, nabirati pa ga je treba tudi v vsaki deželi posebej.

8. Hujskanje proti Severni Ameriki.

9. Izzvati državljansko vojno. Veliki vzornik in junak za to je Fidel Castro.

10. Pridobivati zveze in vpliv v vojski in policiji.

11. Vežbanje mladih govornikov in organizatorjev. Najboljši se pošljejo na pouk v inozemstvo (Češka, Kuba...).

12. Strašenje bogatinov. Doseči je, da podpro revolucijo.

13. Zagotoviti je legalnost komunistični partiji.

14. Zasesti je treba vodilna mesta v vladi, upravi, šolstvu, itd.

15. Vodstvo za vsako deželo prevzame politični biro kom. partije.

16. Izkoristiti je treba severnoameriški načrt Alianza para el progreso. Iz njegovih fondov naj se financira rdeča propaganda.

Demokratski režimi po navadi niti ne reagirajo na vse to, niti ne verjamejo v nevarnost. Bojé se očitkov, da so reakcionarji in policijski režimi. Še huje je, če jih propaganda prepriča, da je zmaga komunizma zgodovinsko neizogibna.

V resnici je edino uspešno sredstvo proti temu sovražniku trdna in vztrajna volja do odpora in zmage.

A. G.

Zanimivosti o Mali Cvetki

2. januarja 1873 ob pol noči je Terezija zagledala luč sveta. Ta dan je padel v čas šolskih počitnic, tako da so bile njene starejše sestre, notranje gojenke pri vizitatinkah v Mansu, ravno doma. Kako so se razveselile, ko je ponoči gospod Martin ves radosten stopil v njihovo spalnico in naznani: „Otroci, sestrico ste dobili!“ Sprejeli so tega zadnjega otroka kot dar z neba. Bilo je „najboljše“, kakor je pozneje rad dejal njen ljubeznivi oče. Pogosto jo je imenoval svojo „kraljično“, včasih je pa še šaljivo pristavil „kraljična Francije in Navarre“.

Angeli svete božične noči so zapeli tudi nad Terezijino zibelko v osebi nekega revnega otroka, ki je tisti dan boječe potrkal na vrata presrečne hiše. Izročil je listek, na katerem so bile napisane naslednje vrstice:

Smehljaj se, dete, življenju!
Sreča, vsa sončna, se ti ponuja,
ljubezen prenežna in skrb prepozorna.
Smehljaje odpri se rožnemu jutru;
raduj se, brstič, ki nekoč se razviješ
pod soncem v prekrasno cvetlico!

Besede, v pesniški obliki, so bile prava prerokba. Cvetni brstič se je razvil v rožo ljubezni, četudi le za nekaj kratkih trenutkov — za čas enega jutra.

Medtem pa se je otrok smehljaj življenju, a tudi njemu se je vse smehljalo. 4. januarja je bila krščena v cerkvi Naše ljube Gospe. Za botro ji je bila najstarejša sestra Marija. Dobila je pri krstu nam že poznana imena: Marija Frančiška Terezija. Nekaj časa

so imeli z otrokom le veselje in srečo. Kmalu pa se je nežna cvetlica začela na šibkem stebelcu upogibati. Vsi so se prestrašili, da bo vsak čas onemogla in umrla...

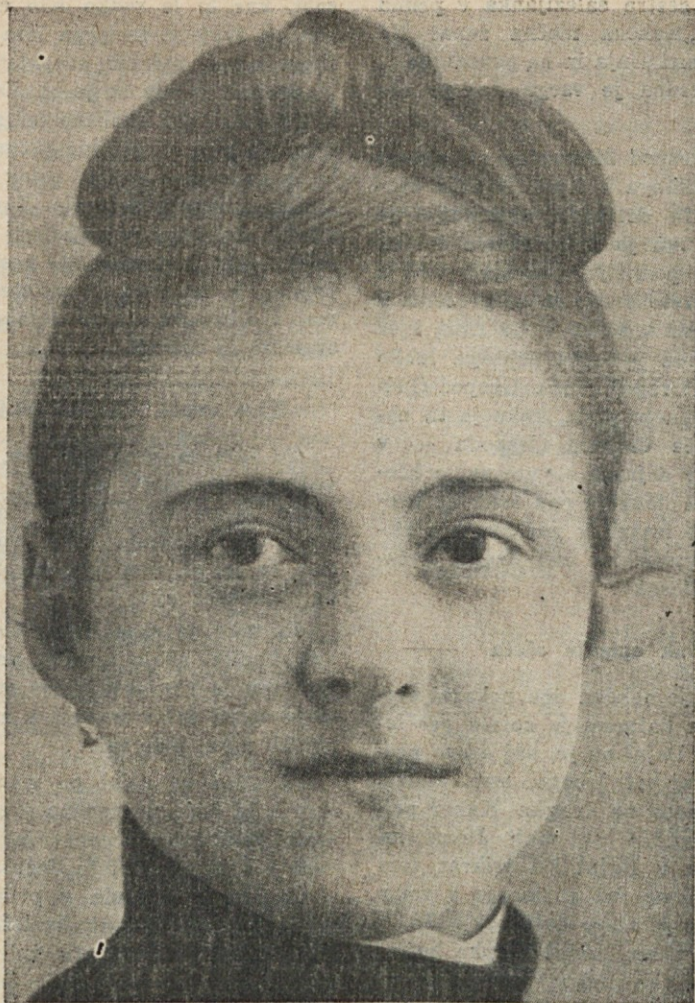
„Kličite na pomoč svetega Frančiška Saleškega,“ je pisala teta salezi-janka, „in obljubite mu, da boste otroka, če ozdravi, klicali z njegovim drugim imenom Frančiška.“

Mati pa se kar ni mogla odločiti, da bi naredila to obljubo. Sklonjena nad posteljico svoje drage Terezike je odlašala do zadnjega trenutka. Govorila si je: „Šele ko ne bo nobenega upanja več, bom obljubila, da jo bom klicala Frančiška.“

Ljubeznivi Frančišek Saleški je odklonil ponujano čast. Otrok je ozdravel in obdržal končoveljavno ime Terezija-Vendar je bilo treba prinesiti težko žrtev in poslati otroka na kmete k dojilji, da se okrepi. Tu se je cvetlica na stebelcu spet zravnila. Okrepljen in ozdravljen se je otrok po nekaj mesecih izgnanstva⁹ vrnil v naročje svoje prave matere.

Žal je morala le prekmalu biti spet iztrgana materinemu objemu. Terezika še ni imela štiri in pol leta, ko je gospo Martin težka bolezen ugrabila ljubljeno družino. Tako svoje naloge sicer ni mogla dokončati, a ustvarila je čudovit osnutek in zapustila globok vtis v duši svojih otrok.

Ta vélika zakonska žena je lahko zgled vsem krščanskim ženam in materam. Njena moč v preizkušnjah je zares vredna hvale, ki jo je o njej iz-

Petnajstletna Terezija

Smehljaj se, dete, življenju!
Sreča, vsa sončna, se ti ponuja,
ljubezen prenežna in skrb prepozorna.
Smehljaje odpri se rožnemu jutru;
raduj se, brstič, ki некоč se razviješ
pod soncem v prekrasno cvetlico!

rekla njena sestra salezijanka v pismu na brata: „Kakšna močna žena! Ne ukloni je preizkušnja in ne povzdigne je blaginja. Vredna je vsega našega občudovanja!“

A tudi gospod Martin se ni izkazal nič manj velikega v izpolnjevanju svojih očetovskih dolžnosti. Premagal je bolečino, ki mu jo je prizadela ženina smrt. Ni se pomišljal pretrgati vezi z vso drago preteklostjo in se preseliti v Lisieux k svaku, gospodu Guérinu, kjer bi mu njegova pobožna soproga lahko pomagala pri vzgoji otrok. Gospod Guérin je bil pozneje priča, kako je ta nedosegljivi oče daroval Gospodu — v srcu ali pa v dejanju — vse svoje hčere. Svoje občudovanje nad tolikšno krepostnostjo je izrazil v naslednjih vrsticah, naslovljenih na eno svojih nečakinj, karmeličanko:

Svak opisuje očeta

„Bog mi je nekega dne pokazal staro drevo, na katerem je zorelo pet lepih sadežev. Dejal mi je, naj drevo presadim na svoj vrt. Ubogal sem. Sadeži so dozoreli drug za drugim. Kakor pripoveduje legenda, je mali Jezus na svojem begu v Egipt šel trikrat tam mimo in trikrat dal znamenje z roko. Vsakokrat se je staro drevo sklonilo in spustilo po en zrel sadež v roke božjega Deteta. Kako čudovit prizor je za nas vse ta novi Abraham! Kakšna velika duša! Kako majhni smo mi v primeri s tem velikim možem!“

Ker je Terezika videla pod domačo streho tako lepo krepostno življenje, je tudi sama kmalu začela gojiti krepostnost. Bila je od najnežnejših let nad vse zvesta božjim navdihom, zato je z vso preprostostjo lahko rekla sama o

sebi, kar bi le redko kdo mogel reči, „da od svojega tretjega leta naprej ni Bogu nikoli ničesar odrekla.“

Še zelo mlada se je znašla v okolju, ki je bilo tako različno od zgolj svetnega. Bila je nenavadno razumna z zrela in zanesljivo sodbo, poleg tega je v trpljenju kmalu dozorela. Zato je prav zgodaj, s komaj petnajstimi leti, z vso odločnostjo pretrgala vse vezi, ki so jo priklepale na svet in poletela v Karmel v Lisieuxu, zakaj žejalo jo je po svetosti in žrtvah.

Njen uspeh v njeni majhnosti

Od tam ta čista golobica, „skrita v skalnem gnezd“⁷ popisuje svoje dejavno in vztrajno stremljenje, da bi čim bolj izpolnila božjo voljo. Zavedala se je, da ima Gospod prav posebne namene z njo.

In tako je zase in za tisoč drugih duš hodila svojo „malo pot“. Božja ljubezen je vzgajala njeno srce. Postala je njena žrtev in tudi v smrti so jo použili njeni plameni...

„Gospod bo delal po meni čudovite stvari, ki bodo neskončno presegle vse moje neizmerno hrepenenje,“ je napovedala Terezija Deteta Jezusa.

In kot bi gledala v prihodnost, je pela svoj Magnificat hvaležnosti. Kakor preblažena Devica je tudi ona lahko kazala na skrivnost svoje čudovite izvolitve: „Ker sem bila majhna, sem bila vseč Najvišjemu.“⁸

Majhna je bila v duhovnem pomenu besede, ker je stremela le po tem, da bi postala majhna — zadržanje, ki ga sam Sin božji v evangeliju tolikokrat hvali.

O tej skrivnosti je neki redovniški predstojnik zapisal naslednje posrečene besede: „Mi, ki se imenujemo ‘uč-

telji v Izraelu', smo učili svet zelo visoke pobožnosti, ki je pa verniki niso imeli časa poslušati. 'Dajte nam jesti, dajte našim otrokom obične, potem bomo poslušali vaše dožge pridige,' so nam govorili. Ali pa: 'Dajte nam nekaj čisto preprostih navodil, ki jih bomo lahko ujei takorekoč mimogrede in si jih tudi lahko zapomnili.' In Gospod se je usmilil te množice. Vzel je otroka, Tereziko, in ga postavil v sredo med svoje apostole. In ta otrok jim je odkril tako preproste, pa obenem tako čudovite resnice, da so morali 'učitelji' priznati svojo nevednost. Začeli so hoditi za tem otrokom, da bi ljudstvo učili njegovega nauka. Tako Bog včasih zbudi, če to zahtevajo potrebe časa, 'izredne glasnike svoje ljubezni' Sveta Terezija Deteta Jezusa je stopila pred nas s to zveličavno nalogo. Naši uporniški dobi je Bog naklonil to svetnico pokorščine; našemu času trdote to svetnico nežnosti; naši dobi ošabnosti to svetnico ponižnosti." 19

Naj mar dokazujemo, da ta nauk ni nov in tudi ne neko otročje pojmovanje krščanske pobožnosti, temveč nauk, ki sloni na neporušljivi besedi Zveličarja samega in na zgledu njegovega življenja? Že blagoslovljeno, preprosto življenje svete družine v Nazaretu nas to uči. Ali ne zasluži Mati božja vsega našega občudovanja predvsem zato, ker je s takšno preprostostjo in vztrajno zvestobo opravljala svoje vsakdanje dolžnosti, bila pokorna in ponižna ter z globoko vero in ljubeznijo posvečala svoja najbolj neznatna opravila?

V tej božji šoli je sklenila vzgajati svoje srce izvoljena hči preblažene Device Marije. Imeti ljubezen za gonilno silo in ponižnost za temelj, stremeti za popolnostjo z dejanji vsakdanjega živ-

ljenja, v vsem izpolniti želje nebeškega Očeta, to je bil ves program, ki ga je tiho uresničila v svojem življenju.

Ali ni ta program izraz najbolj pristnega pojmovanja svetosti?

Ko je nekoč nek duhovnik skušal prepričati svetega očeta Pija X., da v življenju Terezije Deteta Jezusa ni najti nič posebnega, je prejel naslednji odgovor: „Najbolj izredno na tej duši je prav njena skrajna preprostost... Le vprašajte svojo teologijo!“

„Moje edino hotenje je,“ tako je nekoč dejal Pij IX., „postati majhen otrok v božjem naročju.“

Papež Benedikt XV. pa je povzel misli svojih prednikov, ko je slovesno izjavil, da je „skrivnost svetosti v duhovnem ubožstvu“.

Njena luč prežarja svet

Končno pa je Pij XI. brez obotavljanja zatrdil, da je sveta Terezija Deteta Jezusa postala za nas „božja beseda“, ker nam odkriva, v čem je popolnost, h kateri so vsi poklicani. „Ugajati Bogu in ljubiti ga; ugajati mu in ga ljubiti s tem, da izpolnjujemo njegovo sveto voljo, to je najlepši nauk, ki nam ga daje Terezika. Govori nam, da se tako vsi ljudje polni notranjega miru lahko približajo Bogu, če se le vdano prepustijo njegovi volji. Tako brezskrbno se otrok prepusti svojemu očetu.“

Gospod je svojo izvoljenko, ki naj bi nas spomnila teh globokih naukov, obdal s prav posebnimi čari. Rečeno je celo bilo: „Njena privlačnost je tako velika, da nas spominja Jezusove privlačnosti v Galileji.“ Ali pa: „Terezija je najnežnejše in nam najbolj dostopno razodetje božje ljubezni. Je kot ute-

lešenje te ljubezni v vsem tistem, kar ima ta ljubezen najbolj prepričljivega, najbolj privlačnega in najbolj ljubkega na sebi.“¹¹

Nek pasionist, dolgoletni predstojnik, častitljiv zaradi svoje starosti in svojih kreposti in ki je umrl v sluhu svetosti, je pisal leta 1898: „V dno duše sem prepričan, da bo ta zvezdica vedno svetleje blestela v Cerkvi božji. Zdaj je šele kot zvezda jutranjica, zastrta z rahlo meglico — stela inatutina in medio nebulae. A prišel bo dan, ko bo napolnila vso Gospodovo hišo — implebit domum Domini.“

To ganljivo prerokbo je slovesno potrdil Jezusov namestnik, veliki Pij XI., ko je imenoval Terezijo „drago zvezdo svojega papeževanja, božanski, blesteči meteor iz Lisieura“. Pod vpliv njenih žarkov je postavil ne le svojo osebo, temveč vso sveto Cerkev.¹²

A ne bi mogli bolje označiti izrednega pomena Terezijinega poslanstva, kot če navedemo nekatera mesta iz prelepega govora kardinala Pacellija, poznejšega Pija XII. in tedanjega državnega tajnika Pija XI. ter njegovega legata ad latere pri posvetitvi bazilike v Lisieuxu, 11. julija 1937:

Veliki Pij o mali Cvetki

„Najbolj čudovita poteza te prikupne svetnice je, da mlada karmeličanka uči našo dobo, tako ponosno na svojo znanost, in da to dela iz tišine svojega samostana. Tereziji je bilo poverjeno določeno poslanstvo, ima nam nekaj povedati. A njen nauk je kakor vsa njena oseba ponižen in preprost in se da povzeti v dveh besedah: duhovno otroštvo, ali pa: mala pot.“

Sicer pa, ali nas ne uči evangelij že dvajset stoletij, da je „božje kralje-

stvo otrok in tistih, ki so jim podobni“? To je nauk Učenika. Bogoznanci in svetniki so razlagali njegove besede. A da bi bila razlaga še bolj jasna in učinkovita ter dostopna celo našim očem, nam je Bog poslal nekoga, ki se je dobesedno in v vsej polnosti ravnal po tem nauku in tako v nekaj letih dosegel najvišjo popolnost.

S čim pridobiva

To je tisto, s čimer Terezija predvsem uči in pridobiva toliko duš. „Očara svet s svojim zgledom“, je dejal Pij XI. Pridobila si je znanje o božjih rečeh, zato je doumela tisto, kar imenuje Bossuet „nesrečo vse tiste znano- sti, ki ne vodi v ljubezen“. Njena znanost o Bogu pa je imela za cilj ljubiti Boga in ga ljubiti do blaznosti.

A njene ljubezni ni bilo konec z njenim zemskim življenjem, kakor tudi njen nauk in njeno poslanstvo nista umrla z njeno smrtjo. „Čutim — je dejala malo pred smrtjo —, da se bo moje poslanstvo šele pričelo“. In z nobeno človeško besedo ni mogoče prikazati veličine tega poslanstva in njegovih uspehov.

Blesteči Avguštinov duh in modrost Tomaža Akvinca sta razsvetlila duše z lučjo, ki ne bo nikoli ugasnila. Po njeni zaslugi Kristusa in njegov nauk danes bolje poznamo. Življenje svetega Frančiška Asiškega — en sam božanski spev — je odkrilo svetu, česar dotlej še ni videl, kako je namreč živel učlovečeni Bog na zemlji. Od njega so se množice mož in žena učile popolnejše ljubezni do Boga. Mlada karmeličanka pa, ki je komaj dosegla zrela leta, si je v manj kot v pol stoletju pridobila nešteto učencev. Učitelji postave so postali v njeni šoli majhni otroci. Najvi-

šji pastir jo je povišal in se v ponižni molitvi tudi neprestano obrača nanjo. In prav v tej uri je na vseh koncih sveta na milijone duš, na katerih no-tranje življenje je blagodejno vplivala knjižica „Povest duše“.

Zato je povsem upravičeno dejala naša draga svetnica: „Vem, da se so moje poslanstvo šele pričelo. In to moje poslanstvo je v tem, da učim duše svo-jo malo pot.“

Bog je uslišal njene želje skozi štiri-deset let in jih uslišuje še danes. O tem priča širjenje njenega življenje-pisa po vsm svetu. Z enega kraja zemlje do drugega opevajo narodi njene apostolske zmage. Sama sveta Cerkev je prilagodila svojo melodijo temu zna-goslavnemu ritmu, ko je skrajšala vse kanonične róke, da bi mogla dati Te-reziji čimprej čast oltarja. Obenem jo je proglasila — mlado kontemplativno redovnico, ki je umrla komaj s štiriin-dvajsetimi leti — za zavetnico vseh misijonov.

Ti si si človeštvo osvojila

Velika si, mala svetnica in brezšte-vilna je tvoja duhovna družina! Velika si, ti mala duša! Ti, mali tabernakelj živega Boga med nami, si postala za-točišče vsega prosečega človeštva, ki trpi in se bori ter se neprestano zateka k tebi.

Ti slavospevi, ki se dvigajo k tebi v višavo, se mi zde kot odmev Izaije-vega speva, v katerem poveljuje novi Sion: „Veseli se, Sion, daj duška svo-jemu veselju!... Razširi prostor in na široko odgrni zavese svojega šatora. Ne štedi s prostorom; nategni vrvi in utrdi količke, kajti raztegnil se boš na levo in na desno. In tvoji potomci bodo

zagospodovali narodom in poselili za-puščena mesta.“

Res, Terezija, ti sprejemaš vsak dan legije otrok, ki ti posvečujejo svo-jo nedolžnost; sprejemaš mladenke, ki ti sledijo v samostan; sprejemaš bolni-ke, ki jim vračaš telesno zdravje ali pa jim daješ občudovanja vredno ju-naštvo, da se vdajo v voljo usmiljene Ljubezni. Ti podpiraš misijonarje v na-porih in razočaranjih njih daljnega apostolata. Tvoja podoba jim prinaša tvoj smehljaj na njih mrzla bivališča in vlažne slamnate koe, na brezmejna peščena morja ter silne oceane in celo do oblakov neba ter nebesnih višav.

Ti, malo božje svetišče! Ti brez-mejni tempelj človeštva — ti si si člo-veštvo osvojila!“

Poslovenil p. Alojzij Kukovica, D. J.

O p o m b e :

¹ Oče tega ubožnega otroka, ki ga je družina Martin na skrivaj podpirala, je složil te stihe.

Izvirno francosko besedilo se glasi:

Souris et grandis vite,
Au bonheur, tout t'invite,
Tendres soins, tedre amour...
Oui, souris à l'aurore,
Bouton qui viens d'éclore.
TU SERAS ROSE UN JOUR.

² 29. marca 1873 — 2. aprila 1874.

³ Visoka pesem 2, 14.

⁴ Liturgični oficij: splošni oficij pre-blažene Device Marije, putranjice, dru-gi nokturn, drugi odgovor.

⁵ Mons. Bougand.

⁶ Poročilo katoliških univerzitetnih profesorjev, april 1913.

⁷ Govor Pija XI, 30. april 1923.

⁸ Govor Pija XI, 11. februarja 1923.

Evharistija in bratska ljubezen

Svet, svet, svet —
prepeva božje ljudstvo

Sveta maša je daritev celotne Cerkve, ne samo mašnika; tudi ne kakega posameznega vernika, ki je morda mašo „naročil“, ampak Cerkve kot božjega ljudstva. Ta ni samo neka organizirana skupnost kot druge, niti ne samo neka velika družina, ampak resničen organizem, skrivnostno telo, katerega glava je Kristus, duša pa Sveti Duh. To skrivnostno telo pričinja sv. krst, po njem se vsak posamezni vernik kot ud vcepi v Kristusa, Evharistija pa vzdržuje njegovo edinost. To

izrecno poudarja liturgična konstitucija v svojem 47. členu: „je znamenje edinstvi, vez ljubezni“. Isto izraža pročinja nad darovi praznika presv. Rešnjega Telesa: „Podeli milostno, prosimo, Gospod, svoji Cerkvi darove edinstvi in milosti, ki jih prineseni darovi skrivnostno pomenijo“.

Posvečeni kruh vsebuje fizično Kristusovo Telo, obenem pa predstavlja in vzbuja na skrivnosten način edinost kristjanov v Kristusu. Taka zveza med Evharistijo in Cerkvijo je nekaj bist-

venega. Sveta maša združuje Cerkev, ostvarja Cerkev, Cerkev pa je tista, ki sveto mašo daruje in katera se v maši daruje (Prim.: Roguet: La misa 68).

ZAKRAMENT BRATSKE LJUBEZNI

To nam pomaga razumeti, da je maša zakrament bratske ljubezni. Cerkev ni, kakor so druga združenja, katerih edinstvo je zgrajena na zunanjih postavah. Cerkev je občestvo ljubezni. Njeno edinstvo ustvarja njen poglavar Kristus. Njena oblast ne izvira iz neke pravice vladati, ampak predvsem iz ljubezni. Kristus druži ljudi, ker jih je ljubil do konca, ker jim je doprinesel največji dokaz ljubezni, ki je umreti zanje. Velika zapoved, ki jo je Kristus zapustil svojim učencem prav ob ustanovitvi Evharistije, ko je daroval prvo sveto mašo, je ravno zapoved ljubezni: „To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil. Večje ljubezni nima nihče kakor ta, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje“ (Jan 15, 12—13).

Vse to nam osvetljujejo razni deli svete maše. Maša ni neko zasebno dejanje, je neka skupščina, ne zborovanje. Verniki so naprošeni, naj se zberejo okrog oltarja, naj skupno pojejo in molijo, skupno odgovarjajo duhovniku, naj bodo skupni tudi njihovi gibi in dejanja. Vse to pa ne le iz namena, da bi bila vsa maša bolj razgibana in bolj slovesna, ampak posebno še, ker morajo izražati zakrament edinstva enotnost teles, glasov, gibov in posebno globoka edinstvo src.

Isto izraža tudi liturgični predpis, da sme biti na oltarju en sam kelih, kar je posebno vidno pri somaševanju

več duhovnikov. Prav tako obhajilna pesem v vzhodnem obredu: „Je en sam sveti, en sam Gospod, Jezus Kristus.“

Cerkveni očetje od sv. Ignacija Antiohijskega naprej učijo, da je Evharistija posebno znamenje svete Cerkve in vez ljubezni. Od sv. Avgušтина so povzeli bogoslovci srednjega veka razlago, da je res sacramenti — zakramentalna milost Evharistije edinstvo mističnega telesa in ljubezen (Prim.: Martimort: Los siglos de la nueva Alianza 309).

OČE NAŠ

V vseh različnih obredih je priprava na sv. obhajilo molitev očenaša. V tej molitvi najprej molimo: „Oče naš“ in ne moj oče, v ednini. Množina v molitvi ravno pomeni, da smo vsi bratje istega Očeta, da smo družina in ne posamezni zasebniki. Poleg tega v isti molitvi prosimo: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“. Zakaj nikoli se ne smemo približati obhajilni mizi s sovraštvom, maščevalnimi mislimi v srcu, z nevoščljivostjo in zaničevanjem svojih bratov. To bi utegnilo narediti naše obhajilo božjerpno. Ta greh je prav v tem strašnem nasprotju med zakramentom edinstva in ljubezni pa med grehom, ki je v bistvu neka razprtija, pomanjkanje ljubezni in edinstva z Bogom in z našimi brati (Prim. Roguet o. c. 70).

Vsa priprava na sv. obhajilo po očenašu nas hoče spomniti bistvene dolžnosti, ki je bratska ljubezen. Obred lomljenja sv. Hostije ima globok pomen edinstva. Dandanes je ta obred

zelo skrčen, njegova zgodovinska razlaga pa nam pomaga prodreti globlje v njegov pomen. Ta obred omenjajo vsa štiri svetopisemska poročila o obhajanju zadnje večerje (Mt 26, 26; Mk 14, 22. Lk 22, 19; 1 Kor 11, 24). To lomljenje nima nobene zveze z alegoričnimi razlagami, ki so pozabile na njegov izvor pa hočejo v njem videti podobo trpljenja. Po nauku bogoslovcev se prelomi hostija in ne Kristus. Pomen je vse bolj globok in preprost obenem. Pomeni gospodarja ali očeta pri družinski mizi. Je tipičen primer skupnega družinskega obeda. Oče razlomi kruh in ga razdeli med družinske člane. Ko je to storil Jezus, je obed dobil nekaj mesijanskega. Na to namigavajo evangelisti že pri čudežni pomnožitvi kruhov. „In vzel je tistih pet hlebov in dve ribi, se ozrl v nebo in jih blagoslovil; nato je hlebe razlomil in dal učencem, učenci pa množicam“ (Mt 14, 19). Jezus je dobri pastir, ki vodi svojo čredo na pašnike obljubljenе dežele. Je oče, ki deli nebeški kruh svojim otrokom (Prim. Martimort o. c. 248).

V prvotnem mašnem obredu je bilo vse to bolj vidno, ker je škof z mašniki res razlomil posvečeno Hostijo v delce, ki so jih potem verniki prejeli pri sv. obhajilu v smislu Pavlovih besed: „Kruh, ki ga lomimo, ali ni udeležba pri telesu Kristusovem? Ker je en kruh, smo mi, ki nas je mnogo, eno telo (skrivnostno telo Kristusovo); vsi smo namreč deležni enega kruha.“ (1 Kor 10, 16).

V sodobnem obredu so ti delci, male hostije, že preje pripravljene v ciboriju in obenem z veliko hostijo spremenjene v Kristusovo Telo. Od teh delcev so v prvotnem mašnem obredu nekateri

služili tudi kot fermentum — kvas edivosti in ljubezni. Akoliti, kot npr. sv. Tarcizij, so jih v platnenih vrečicah obesjenih okrog vratu nesli sosednjim duhovnikom ali škofom, včasih tudi zelo oddaljenim, ki so potem te drobce pridružili svoji daritvi. Škofje so tako izprievali, da so in communione — v bratski zvezi med seboj, kar je imelo takrat tudi važen praktičen pomen (nastopi krivih ver).

POLJUB MIRU

Pred obhajilom so si verniki dajali v starem mašnem obredu vedno poljub miru, kar je sedaj v rimskem obredu omejeno le na slovesne maše in še takrat omejeno le na kler. V stari liturgiji pa je bilo to splošno v navadi in so ga prejeli vsi navzoči. V navadi je bil že v času apostolov, ki so si pošiljali poljub miru (Npr. Rimlj 16, 16; 1 Pet 5, 14). V zvezi s sv. mašo ima ta poljub poseben pomen. Kristjani so se zavedli vse resnosti Jezusovih besed: „če prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti svoj dar tam pred oltarjem, in pojdi, da se poprej spraviš s svojim bratom, in potem pridi in daruj svoj dar“ (Mt 5, 23-24). V rimskem obredu ta poljub pred sv. obhajilom poudarja, da Eucharistija potrjuje edinstvo telesa Cerkve in prinaša ljubezen, resnični mir, Kristusov mir, tako različen od onega, ki ga morejo dati ljudje (Prva predobhajilna molitev). Teodoret iz Mopsvestije piše v 4. stol.: „Preden se približamo k skrivnostim, moramo spolniti pogoje za mir, da tako pokažemo svojo edinost in medsebojno ljubezen“ (Hom. catech, 15, 40).

K prejemu sv. obhajila so se včasih verniki bližali v procesiji s petjem psalmov, najpogosteje 33. psalma. Ta procesija ima svoj simboličen pomen. Pomeni edinost in ljubezen. Vsi, ki prejemaajo sv. obhajilo, so ena sama družina. — Kako drugačno vidimo dandanes večkrat po cerkvah pri prejemu sv. obhajila. Ljudje se drenjajo in prerivajo kot čreda ovac. Vsak bi rad bil prvi na vrsti. Na vsak način bi bilo vredno spet vpostaviti stari procesijski red in s tem pokazati polno pojmovanje skupnosti božjega ljudstva in zakramentalne ljubezni.

Poleg tega ima simbolični pomen tudi dejstvo, da vsi prejemajo sv. obhajilo pri istem oltarju. Saj je ravno daritveni oltar obenem tudi skupna miza družinskega obeda. Čeprav verniki — laiki prejema sv. obhajilo pri tzv. obhajilni mizi, mora vendar ta miza biti pokrita z obhajilnim prtom, ki je nekak podaljšek oltarnih prtov, prtov skupne mize.

Na veliki četrtek se berejo pri maši besede sv. Pavla o ustanovitvi sv. Rešnjega Telesa. To priliki uporabi sv. Pavel, da vernike pograja zaradi zlorabe, ki so jih uvedli v Korintu. Uporablja grško besedo agape, ki pomeni bratsko ljubezen. Poimenuje pa tudi njihove obrede, h katerim so se verniki shajali pred evharistično daritvijo. Pospesevali naj bi ti obredi bratsko ljubezen med njimi. Ti obredi pa so se sčasoma izrodili v žalitev ubogih. Zato jim piše apostol: „Kadar se torej shajate, se to ne pravi, jesti večerjo Gospodovo. Vsak namreč pri jedi jemlje svojo večerjo poprej, in eden gladuje, drugi pa se opija. Ali mar hočete za-

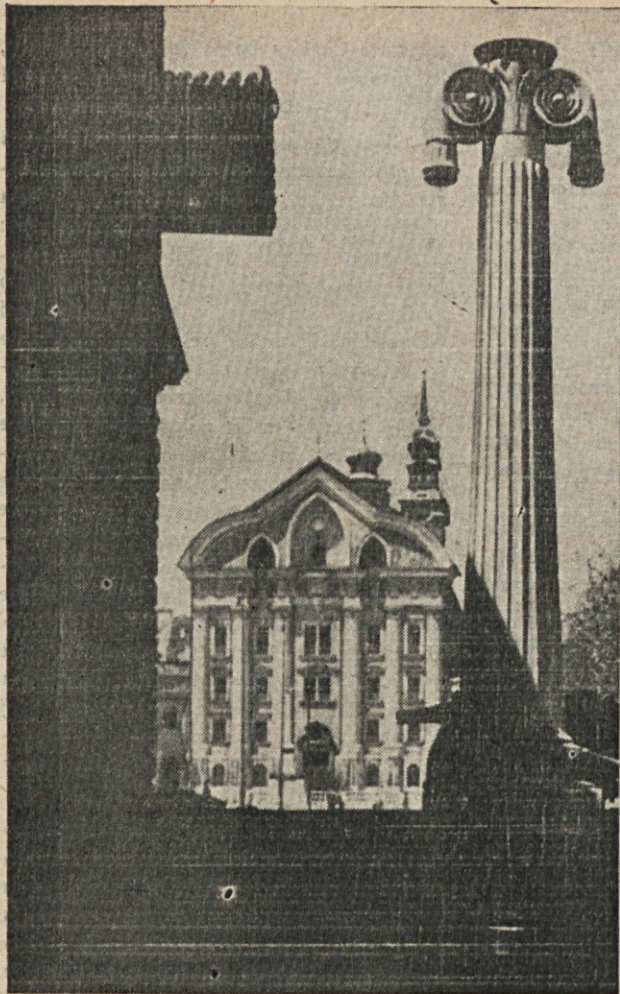
ničevati Cerkev božjo in sramotiti one, ki nimajo? V tem vas ne hvalim“ (1 Kor 11, 20—22).

Obed agape v sodobni Cerkvi ni v navadi. Nekateri ga skušajo zopet uvesti. Pa je bolj važno kot nova uvedba obeda agape večkrat pomisliti sledeče: Krščanski vernik je bil pri sv. maši. Zdaj gre na svoj dom in se njegovo vsakdanje življenje v ničemer ne loči od soseda, ki ni bil pri maši; morda je še celo manj v skladu z Jezusovim duhom. Pa je obhajal skrivnosti edinosti, prejel morda celo zakrament bratske ljubezni med štirimi stenami svoje cerkve po vseh predpisih liturgije. Pa vse to nima vpliva na njegovo vsakdanje življenje. Prepeval je mašne pesmi, prejel sveto obhajilo skupno z ljudmi, katerih ne pozna in mu tudi na misel ne pride pozanimati se za njihove težave. Bi te, ki jih teoretično imenuje svoje brate, z vso njihovo revščino sprejel v svojo hišo in delil z njimi vsaj svoj zajtrk? Ali ne bi morda na marsikaterega še po 1900 letih letela graja sv. Pavla?

Evharistija ne more roditi svojih sadow in priti do svoje polne veljave, če ne vžge v nas velikega usmiljenja in sočutnega zanimanja za revščino, ki jo je svet poln; če ne vzbudi neizmerne žeje po pravici in ljubezni. Potrebno je, da pogosto molimo s sv. Cerkvijo: „Vlij nam, Gospod, duha svoje ljubezni, da bomo, ko si nas nasitil z velikonočnimi zakramenti, po tvoji dobroti istega srca. Po Gospodu našem, Jezusu Kristusu, Tvojem Sinu, ki s Teboj živi in kraljuje v edinosti istega Svetega Duha.“ (Prošnja po obhajilu velikonočne nedelje).

Boris Koman

Dogovor med Vatikanom in Beogradom

Ljubljana:
uršulinska cerkev, ki je
pred kratkim postala
središče nove ljubljanske
župnije

V soboto, 25. junija so v Beogradu podpisali diplomatski dogovor med Vatikanom in Jugoslavijo. Za Sv. Stolico je podpisal dogovor msgr. Cassaroli, za Jugoslavijo pa Milutin Morača, predsednik zvezne verske komisije. Podpis se je izvršil v „makedonski“ dvorani

novega sedeža jugoslovanskega izvršnega sveta. Prisostvovali so za Sv. Stolico še msgr. Bongianino, za Jugoslavijo pa ministrski namestnik Peter Ivečević, ki je vodil pogajanje v imenu jugoslovanske vlade, in Dimče Belovski.

To je na kratko potek obnove di-
plomatskih odnošajev med Sv. Stolic
in Beogradom, ki niso se uradni, tem-
več „poučevalni“, kod se temu pravi.

S tem v zvezi ne bo oavec, ce neko-
liko orišemo najprej priom diplomats-
kih odnosajev med Vatikanom in Ju-
goslavijo, potem kako je prislo do ob-
nove in končno, kakšna je vsebina
in pomen nove pogodbe.

Prelom diplomatskih odnošajev

Predvojna Jugoslavija je imela red-
ne diplomatske onose z Vatikanom in
je zato v Beogradu bival nuncij, pri
Vatikanu pa opolnomočeni poslanik.
Sprva je tudi nova Federativna ljudska
republika Jugoslavija ohranila vse, kot
je našla. Toda že prav kmalu je postalo
jasno, da bo zaradi zadržanja račnega
jugoslovanskega režima težko obdržati
redne diplomatske stike. V upanju, da
bo vendarle šlo, je Sv. Stolica imeno-
vala za nuncijs v Beogradu amerikan-
skega škofa msgr. Hurleya. Vendar je
tedanja verska politika jugoslovanske-
ga režima ustvarjala vsak dan nove te-
žave. Tista leta so bili na dnevnem re-
du procesi zoper duhovnike in redovni-
ke, zaplenili so cerkveno lastnino, uki-
njali samostan za samostanom, zapirali
cerkve, napadali škofe, proglasili loči-
tev Cerkev od države, vendar v resnici
napenjali vse sile, da bi uničili Cerkev
ali jo vsaj vpregli v svoj voz. Kako
težke so bile takrat verske razmere
ostane priča skupno pastirsko pismo,
ki so ga objavili jugoslovanski škofje
jeseni leta 1945 in ga je v tisku v ce-
loti objavil edinole „Slovenski Primo-
rec“.

V želji, da čimprej uničijo katoliško
Cerkev v Jugoslaviji, so tedanji vodite-

lji udarili po možu, ki je bil nje hrbte-
nica; zapri so in potem obsodili na 16
let jece zagrebskega nadškofa in pred-
sednika skofovskih konferenc msgr.
Stepinca. To je bil gotovo najtežji in
najbolj usoden korak, ki ga je tedanja
beograjska vlada zagrešila zoper kato-
liško Cerkev v Jugoslaviji. Da podkre-
pi Stepinčevo nedolžnost, je sv. oče Pij
XII. imenoval msgr. Stepinca za kar-
dinala. Beograd je smatral to kot pro-
vokacijo in je zato prekinil diplomats-
ke odnošaje z Vatikanom; msgr. Oddi,
zadnji nuncij v Beogradu, je zapustil
svoje mesto, Beograd je prav tako od-
poklical svojega odposlanika v Vatika-
nu (leta 1952).

Vsa ta politika jugoslovanskega re-
žima do katoliške Cerkev v prvih de-
setih letih po vojni je potekala v zna-
menju stalinizma, ki je tista leta vla-
dal tudi v Jugoslaviji. Kar so se par-
tijci prej toliko let teoretično učili, to
so tista leta dosledno izvajali ne samo
na gospodarskem, temveč tudi na ver-
skem področju.

Po prekinitvi diplomatskih odnošajev

Leta 1948 je bila Jugoslavija izklju-
čena iz Kominforma. To je važen da-
tum za jugoslovanski režim. Prva leta
po izključitvi so jugoslovanski komu-
nisti hoteli dokazati Stalinu, da so bolj
pravoverni komunisti kot drugi. Od tod
tudi zadeva Stepinac in vse ostalo zlo,
ki so ga napravili katoliški Cerkvi. To-
da prav kmalu so uvideli, kako velikega
kozla so ustrelili, ko so inscenirali pro-
ces zoper nadškofa Stepinca. S tem so
se najbolj zamerili na Zapadu, zlasti
še v ZDA, kamor so se morali vedno
bolj zatekati po gospodarsko in drugo
pomoč zoper Stalina in njegove poma-

gače. Vendar jim ponos in razlogi notranje politike niso dopuščali, da bi se umaknili in popravili storjeno krivico. Kljub temu so dejansko v odnosu do Cerkve začeli popuščati. Razmere so se vsaj v praksi začele omiljevati. Velikih hrupnih procesov zoper duhovščino nismo več imeli. Tudi zastopniki katoliške Cerkve so uvideli, da je treba iskati nekak „modus vivendi“ z režimom. Zato so se izogibali, kar se je dalo, odkritemu spopadu z oblastmi. V tem času je tudi umrl kardinal Stepinac in s tem je bila odstranjena najbolj sitna ovira za boljše odnose med Cerkvijo in režimom.

Ob smrti Pija XII. je bilo versko ozračje v Jugoslaviji vsaj nekoliko manj temno, ker je bilo vidno, da si voditelji ne želijo poglobiti sporov s Cerkvijo. Drugače je bilo na deželi, kjer razni partijski fanatiki niso razumeli pomena časov in so še nadalje šikanirali versko življenje. Tedaj so se znova oglasili škofje. Na skupni konferenci so leta 1960 napisali pismo na poglavarja države Tita in v njem prikazali, kako se ne izpolnjujejo državni zakoni o verskih skupnostih z ozirom na katoliško Cerkev, in postavili tudi načelá, na katerih naj bi slonel praktičen sporazum med Cerkvijo in državo.

Na vlado je pismo napravilo ugoden vtis in pod Janezom XXIII. so se odnosi vidno boljšali. Jasno je bilo, da si Beograd želi na kak način urediti pravne odnose s katoliško Cerkvijo. Vidni znaki za to so bili uradna udeležba jugoslovanskega zastopstva ob pogrebu Janeza XXIII. in ob kronanju Pavla VI., še bolj pa ob zaključku vatikanskega koncila. Sv. Stolica je želje beograjske vlade razumela in zato je Pavel VI. poslal izdatno vsoto ob potresu v Sko-

plju ter predsedniku Titu poslal tudi ziato spominsko kolajno ob svojem kronanju: znamenje, da so že bili tajni stiki med Beogradom in Vatikanom. Uradni razgovori so se nato začeli junija 1964. Zaključili so se s podpisom posebnega protokola v Beogradu 25. junija. Prejtnji dan je sv. oče Pavel VI. v nagovoru kardinalom z veseljem sporočil to vest.

Kakšna je vsebina dogovora

Predvsem je potrebno poudariti, da ne gre za konkordat, niti ne za „modus vivendi“ med Sv. Stolicó in Jugoslavijo, temveč samo za prvi uradni dokument, ki naj urejuje odnose med katoliško Cerkvijo in SFRJ. Dokument obstoji iz štirih členov in uvoda. Prvi člen obsega izjavo o načelih, ki urejujejo odnose med verskimi skupnostmi v federativni socialistični republiki Jugoslaviji in ki so zajamčeni v ustavi. S tem ta člen jugoslovanske ustave zadobiva še večjo moč, ker ga sprejme tudi Sv. Stolica.

V 2. paragrafu istega člena jugoslovanska vlada priznava oblast Sv. Stolice nad katoliško skupnostjo v Jugoslaviji in priznava škofom pravico, da imajo stike z Vatikanom v verskih in cerkvenih zadevah.

Člen 2. poudarja splošnoveljavno določbo v katoliški Cerkvi, da se katoliški duhovniki v izvrševanju svoje službe morajo držati v mejah vere in cerkvenega življenja in ne smejo zlorabljati svojega položaja v politične namene. Sv. Stolica se obvezuje, da bo postopala proti kršiteljem po določilih cerkvenega zakonika. Prav tako je v tem členu še ena izjava, s katero Sv. Stolica „v soglasju z načeli katoliške morale obsoja vsakršno dejanje terori-

zma in političnega nasilja, pa naj ga je zagrešil kdor koli“.

Čl. 3. obvezuje oba podpisnika, da se bosta med seboj posvetovala, kadar oo to potrebno, v vsem, kar se tiče odnosov med katoliško Cerkvijo in Jugoslavijo. Čl. 4. pa določa, da si bosta Sv. Stolica in Beograd izmenjala diplomatske zastopnike v svojstvu odposlancev (inviati). Vatikan bo tako imel v Beogradu svojega apostolskega delegata, Beograd v Vatikanu pa svojega posebnega odposlanca; oba bosta uživala vse predpraviice pravih diplomatskih zastopnikov, kot to predvidevajo mednarodni običaji.

Zaključki

Dogovor med Vatikanom in Jugoslavijo z dne 25. junija je pomemben v več ozirih. Predvsem je to prvi diplo-

matski dogovor med Sv. Stolico in neko državo s socialističnim režimom. Pomen dogovora je tudi v tem, da je nov dokaz, kako želi katoliška Cerkev na miren način urejati spore, ki morejo nastati med državo in Cerkvijo. Ne z aretacijami ne s procesi ne z „ljudskimi sodišči“ in podobnim, temveč z dialogom, z razgovori se morajo iskati rešitve. To je stalno načelo Sv. Stolice; do tega spoznanja je prišel tudi jugoslovanski režim, zato je bilo mogoče podpisati z njim beograjske protokole.

Dogovor je brez dvoma pozitivno dejanje miru in sprave, je cilj in obenem izhodiščna točka za nadaljnje sporazume, kod je poudaril tudi „L'Osservatore Romano“. Treba bo le videti, ali še bodo sprejeta načela izvajala z dobro in odprto voljo z obeh strani.

Katoliški glas, leto 18, št. 26 — Hik

Zakaj Cerkev toliko govori o dialogu?

Mnogi se sprašujejo, zakaj danes Cerkev toliko govori o dialogu. Prej se ta beseda v Cerkvi ni slišala. Na to vprašanje je odgovoril papež Pavel VI. dopisniku liberalnega milanskega lista „Corriere della sera“ takole: „V čem je vprašanje? Če bi ga prav videli, bi ne spraševali. Problem je v tem: Cerkev se je odprla svetu in spoznala, da je svet v veliki meri neveren.“

Sv. Karel Boromejski (milanski nadškof v 16. stoletju) je deloval v popolnoma drugačnih razmerah. V nadškofijskih aktih sem bral, da je imel moj veliki prednik na milanskem škofovskem sedežu npr. take probleme: nekje je bilo treba nastaviti novega spovednika, drugje popraviti cerkev, v neki župniji so delali zgago trije pijanci, v drugi pa naj bi čarovnica zapeljevala ljudstvo.

Danes pa gre za milijone ljudi, ki nimajo več osebne vere. Zato se mora Cerkev odpreti. Mi smo dolžni tistim, ki več ne verujejo ali nam več ne verjamejo, priti naproti in jim reči: 'Taki smo. Povejte nam, zakaj nam ne verjamete, zakaj se zoper nas bojujete.' To je dialog,“ se je nasmehnil sv. oče in zaključil: „Glejte, za to gre pri vsej stvari.“

v družini

V družinskem kotičku spet objavljamo štiri zanimivosti: Oče mora biti glava družine; Pismo; Če ne bo drugače, te bomo dali v zavod; Moj sin že pelje avto; Kaj vi sodite o teh vprašanih? Kako bi vi vzgajali glede tega svoje otroke?

Oče mora biti glava krščanske družine

Oče je tisti, ki je nanj ponosna žena in vsa hiša, tisti, ki se nanj kakor ob mogočen steber opira vsa družina. Oče naj bo celi družini zgled lepega bogoljubnega življenja. Oče je tisti, ki naj skrbi za celo družino, tudi za ženo. — Zdaj pa takoj preudarimo: kakšna glava je zakonski mož, ki vidi le sebe, misli le nase in na svojo udobnost, hlepi po zabavah in užitkih — na ženo in otroke pa pozablja? Kaj šele, če hodi po prepovedanih potih huđega poželenja in si je postavil za življenjsko parolo: „Mož naj živi zase in žena naj živi zase!“ Kakšna glava je mož, ki ga vse dni in noči ni doma ali pa prihaja ob pozni uri z omahujočo glavo vinjen domov. Svoj zaslužek zapravlja in lahkomišelnost razmetava denar — družina pa dobesedno strada. Tak mož je v pohujšanje otrokom, ženi v sramoto, sosedom v posmeh. To ni glava družine.

Sveti apostol Pavel govori: „Tako morajo možje ljubiti svoje žene kakor svoja telesa“ (Ef 5, 28). S temi besedami je apostol točno povedal, kakšna glava mora biti zakonski mož. Ljubeča glava! Vsak človek ljubi svoje telo tako, da ga ohranja pri življenju in zanj skrbi, z njim sodoživlja in z njim se veseli. Ali delaš ti, krščanski mož, po apostolovem navodilu tako s krščansko ženo? Ali skrbiš za blagostanje v družini, torej za ženo in otroke? Kako malo podpira

zakonsko srečo primer, ako mora žena vzdrževati nedelavnega moža in če je poleg tega ta mož navdušen za veselje kjerkoli izven družine, za žalost in srečo v domači hiši pa je slep in gluhi! Kakor duša ukazuje telesu, tako bi moral krščanski mož ukazovati družini, poleg tega pa vsakemu članu družine pomagati in ga v tegobi dvigati in bodriti. Kolikokrat se zgodi, da komaj pride mož iz službe, pa že prične stresati svojo jezo in nevoljo nad ženo, ki je delala cel dan morda naporneje kot on. Ob najmanjši pogrški, ki jo zapazi v gospodinjstvu, mrmra, godrnja ali pa začne ves razkačen celo kričati. — Oče, mož, ali se to spodobi tebi, ki si glava družine? Ne!

Kako vse drugače se bo zablestelo tvoje očetovsko dostojanstvo v družini, če boš zatrl vso svojo tegobo, nevoljo in skrb in boš stopil jasnega obraza in nasmejan pred ženo in otroke poln prijaznosti in ljubeznivosti, če jim boš ob vsaki priliki pokazal, da resnično skrbiš za vso družino. Tedaj te bodo vsi priznali za glavo družine in ti izkazovali spoštovanje in ljubezen.

PISMO

Gospa Nada nam bere pismo, ki ga je prejela iz domovine. Vse navzoče jo v sveti tišini in z največjim zanimanjem poslušamo. Piše ji prijateljica iz dijaških let. Takole pravi: „Zvedela sem, da imate tam v zdomstvu mesečno ne-kake ženske sestanke, na katerih obravnavate svoje probleme in kjer vsaka lahko brez skrbi in strahu razloži svoje težave. Ne moreš si misliti, kako te zavidam za to. Tega tukaj res pogršamo. Prvič za to niti ni časa, saj nas je večina žena v službah, drugič pa tudi če bi bilo mogoče, se nobena ne bi upala zares prosto govoriti. Tako pa ne bi imelo nobenega smisla. Meni to vsaj v neki meri nadomesti tole najino dopisovanje, če bi še tega ne imela, bi bila res čisto osamljena.“ Sledilo je v pismu še nekaj novic, ki pa so bile bolj osebne in nas niso zanimale.

Medtem, ko gospa Nada spravlja pismo v torbico, se oglasi gospa Zdenka:

„Ko človek posluša tole pismo, se zdi, kot da sta se s prijateljico šele večeraj ločili, pa mora biti vendar že lepa vrsta let, kar sta se zadnjič videli.“

„Seveda jih je, preko dvajset že. Toda ostale smo v redni pismeni zvezi. To nama pomaga, da v resnici ne čutiva dolgoletne ločitve.“

„Saj je skoraj neverjetno: dvajset let rednega dopisovanja s prijateljico, s katero sta se ločili, ko sta bili še skoraj otroka.“

„Res je, tudi meni se včasih kar čudno zdi. Pa vam po pravici povem, da bi se mi zdelo skoraj greh, ne odgovoriti na njeno pismo. Čutim, da ona

potrebuje te zveze z menoj, morda še bolj kot jaz z njo in da bi ji storila veliko krivico, če bi jo prekinila. Na drugi strani pa moram priznati, da so tudi njena pisma na mene v marsikaterem težkem trenutku zelo blagodejno vplivala. Včasih bolj kot pa izgovorjena beseda.“

Oglasi se druga gospa:

„Na vsak način vas občudujem zaradi vaše vztrajnosti. Doma imam starše brate in sestre pa včasih mine nesramno dolgo časa od enega mojega pisma do drugega. Potem nenadoma prejmem vse zbegano pismo od doma, kjer domači v strahu sprašujejo, kaj se nam je vendar hudega zgodilo, da nič ne pišemo. Takrat me seveda zapeče vest, hitro splšem in oddam pismo in obenem napravim trden sklep, da se to ne bo več dogajalo. Pa kaj, ko na sklep kaj kmalu pozabim.“

„Mislim, da je najboljše zdravilo, če me same v strahu in dvomu pričakujemo kako pismo, ki ga ni in ni. Takrat lahko prav dobro razumemo tisto osebo, ki zaman pričakuje naše pismo.“

„A včasih človek s pisanjem le ne sme biti preveč priden,“ se hudomušno nasmeje gospa Slavka. „Meni se je namreč nekoč zgodilo tole: imela sem enega tistih dni, ko gre človeku prav vse narobe. Sredi popoldneva sem bila že tako živčna, da sem mislila, da me bo razgnalo. Čutila sem nujno potrebo, da se z nekom razgovorim, a kot nalašč nisem in nisem mogla najti primerne „žrtve“. Končno sedem k mizi in začnem pisati pismo sestri v domovino. Seveda sem v pismo zlila vso svojo „bol“ in ko sem končala, mi je resnično odleglo. Hitro sem se oblekla in odnesla pismo na pošto. A kakšno je bilo moje presenečenje, ko sem čez petnajst dni prejela ekspresno pismo, v katerem me je sestra z najboljšimi čutečimi besedami tolažila in z menoj sočustvovala, ter me za božjo voljo prosila, da ja ne bom napravila kake neumnosti. Sprva sploh nisem razumela za kaj gre. Čez nekaj časa se mi je šele posvetilo in spomnila sem se na tisto nesrečno pismo. Saj ne bi bilo nič narobe, če bi ga samo napisala in potem raztrgala, v nobenem primeru pa bi ga ne smela oddati na pošto. Uboga sestra je iz mojega prenatrženega pisanja razbrala, da so moje nesreče tako velike, da jih bom težko preživela. V resnici so bile pa le majhne težave, ki jih ima vsaka gospodinja vsak dan na kupe, le da se včasih zde malenkostne, drugič pa velike kot nepremakljive gore. Seveda mi ni ostalo drugega kot hitro napisati sestri novo pismo, v katerem sem ji razložila nesporazum in jo tudi prosila oproščenja. Zato sem rekla, da prevelika pridnost v pisanju tudi ni vedno dobra. Od takrat naprej vsako napisano pismo pustim ležati 24 ur. Šele potem ga po ponovnem branju vržem v poštni nabiralnik... ali pa v koš.“

Vse priznamo, da se nam je že kdaj zgodilo, da bi dale karkoli, ko bi mogle dobiti nazaj pismo, ki smo ga v nepremišljeni naglici oddale. Še bolj skesano pa se nas je večina morala potrkati na prsi in priznati lenobo ali pa nemarnost v pisanju pisem. Dobrih sklepov je v izobilju. Ali se jih bomo držale?

M. R-ova.

„Če ne bo drugače, te bomo dali v zavod“

Gornje svarilo spominja na ono: „Če ne boš priden, boš kaznovan.“ Kakor, da bi med zavodom in kaznijo obstajala kaka enačica! Ali je potem čudno, da otrok ne želi ali celo ne mara v zavod?

Kaj je z mnenjem staršev?

Prvo vprašanje je povsem jasno. Noben otrok ne bo šel rad po šibo, s katero so mu grozili. Enako je z zavodom. Grožnja staršev je v takem primeru uvrstila še tako dober zavod med otrokove nasprotnike.

Pri drugem vprašanju gre za delno zmoto staršev.

So zavodi, ki so pobojševanice.

So tudi zavodi, ki nosijo znamko dobrih, pa so daleč od tega.

So pa še zavodi — sicer redki — ki so v resnici dobri. Med temi je tudi Škofov zavod v Adrogeju.

Rožmanov zavod ni katerikoli zavod.

Tudi ni za našo mladino dobra katerakoli vzgoja.

V tem, kar je pri nas izrednega, je posebna pomembnost tega našega zavoda.

Posebnost našega položaja je, da smo poleg včlenjenja v tukajšnjo državo tudi sinovi slovenskega naroda. To nam daje poseben pečat, ki si ga ne moremo zbrisati, tudi če bi hoteli. Drugačni smo od domačinov, naj si še tako prizadevamo ali vsaj dopuščamo, da bi se z njimi zlili. Vendar to ni ovira za sožitje. Nasprotno! More biti celo lep doprinos tukajšnjemu življu, kakor tudi obratno.

Ta naša drugačnost seže tudi v vzgojo. Moč tradicije nas nagiblje, da vzgajamo po naše. Ker je okolje, v katerem živi danes naša mladina popolnoma drugačno od nekdanjega našega, je treba vzgajanje prilagoditi. Ni, da bi našo vzgojo ovrgli in se predali tukajšnjim navadam ali obratno. Obe skrajnosti bi bili napačni. Jedro vzgoje je vedno isto. Le način se spreminja. Ta sprememba — da je uspešna — zahteva od staršev posebnega prizadevanja. Zlasti je otežkočena v mladostni dobi, ko dobiva okolje na otroka vedno močnejši vpliv in so starši na videz pomaknjeni bolj v ozadje.

Tedaj more nuditi pomoč dober zavod.

Posebno poslanstvo Škofovega zavoda je, da v naših razmerah vzgaja slovensko doraščajočo fantovsko mladino. Vodstvo se s posebno skrbjo in ljubeznijo posveča temu delu. Pozna tukajšnje mladostnikovo okolje, pozna cilje naše vzgoje in pozna uspešna sredstva.

Vse to delo opravlja — ne mimo staršev, ampak vzporedno z njimi. Tako

važna je otrokova družinska vzgoja, da brez pozitivne domače vzgoje ni pričakovati uspeha v zavodu.

Slovenci v Buenos Airesu imamo celo dva dijaška zavoda; poleg škofovega še Misijonšče v Lanusu. Naše upanje sta, stebler naše bodočnosti. Jim bomo znali pripraviti dobrih gojencev?

Zato:

„Sinko, le potrudi se, da boš mogel tudi ti v zavod!“

M. B-eva.

„Moj sin že pelje avto . . .“

Moj sin — kmalu bo dopolnil 16 let — mi je zadnjič stavil vprašanje: „Zakaj mi nikoli ne pustite peljati avtomobila? Moji prijatelji se mi posmehujejo, če jim rečem, da sem samo parkrat peljal avto po polju in še to z očetom, takrat, ko smo bili na počitnicah. In da smem z motoneto samo okrog hiše, po polju. Pravijo, da sem reva...“

Po načinu, kako me je vprašal, sem videla, da je verjetno že večkrat moral slišati opazke in pripombe, ki so ga ranile v njegovem ravno porajajočem se fantovskem ponosu.

Kako dopovedati mojemu otroku, da ima oče prav, ko mu ne prepusti vozil? In sicer na način, da bo pri svojih letih sam prišel do tega, da bo znal na takšne posmehljive opazke pravilno odgovoriti? Ravno isti dan sem čitala v časopisu, da je 17-letni fant ponoči vozil avto, imel avtomobilsko nesrečo, pri kateri je takoj zgubila življenje njegova 17-letna spremljevalka, vozač drugega avtomobila pa je bil hudo ranjen. Dala sem sinu časopis, naj ga prebere. Rekla sem mu tudi:

„Ne dvomim, da ti ne bi znal peljati avtomobila — in verjetno ga pelješ celo bolje, nego jaz. Saj fizično si za svoja leta res dovolj razvit. In za običajne, mirne vožnje si verjetno tudi dosti spreten. Vprašanje pa je, kako bi reagiral, če se ti naenkrat pokaže na cesti kak problem. Če ti skoči pod avto otrok, če ti iz napačne smeri pridrvi „divjak“, ki ravno preizkuša svoje vozilo? Ali pa kak brezobzirnež, katerega vozniki predpisi pač malo zanimajo? In še mnogo drugih nepredvidenih primerov se lahko opazi na cesti, katerim celo odrasli mnogokrat niso kos. Kaj šele mlad fant. Za dobro, odgovorno ravnanje z vozili ni dosti dobro razvito telo. Predvsem je treba rabsodnosti in duševne zrelosti. In ta navadno ne pride preje, nego okrog 20. leta.

V sedanji dobi pa si mladoletniki domišljujejo, da so hitreje zreli in skušajo to svoje mnenje tudi na zunaj pokazati. In sicer ga pokažejo ravno na

svoj mladostno nepredviden in zanesen način. Gruče mladih ljudi, ki ponoči napadajo pesce, ali pa celo avtomobiliste samo iz svoje mladostne prešernosti. Objestno obnatanje po javnih lokalih, neokusne opazke dekletom in navsezadnje — zakaj pa ne dirke z avtomobili? V svoji upornosti napram pravilom normalnega življenja znajo poiskati ravno ekstreme, pred katerimi nam staršem zastane dih.“

Sama sebi pa sem si zastavila vprašanje: ali nismo mi starši tudi včasih krivi, da so naši otroci vsepreveč hitro korajžni na cesti? V našem ponosu, kot starši, nam laska videti svojega doraščajočega sina za volanom, kako „z lahkoto“ obrača avto in še bolj nam laska, če kdo naših znancev vidi in nam ga pohvali. Verjetno je ravno ta naš ponos kriv, da tudi mi zapademo družbenemu raku 20. stoletja — to je pomanjkanju čuta za odgovornost. S takšnim delovanjem napravimo našemu otroku neprecenljivo škodo, saj ga že v mladih letih navajamo, da ne spoštuje uradnih predpisov — v našem primeru določene starostne dobe, ko se lahko dobi vozniška izkaznica. In s tem mu tudi spodkopujemo čut za odgovornost. Kdor sedi za volanom, ima dolžnost do sebe, do svojcev in do družbe. Z majhno nepazljivostjo in lahkomišelnostjo lahko mladoletni vozač napravi nepopravljivo škodo, tako telesno, kakor materialno — da duševni molčim.

Je to v nesrečo našemu otroku? In starši smo poleg drugega tudi za to tukaj, da otroke vzgajamo, jim vzbujamo čut za odgovornost in s tem kujemo njegovo življenjsko srečo.

In končno — starostna doba za vozače res ni bila postavljena nepremišljeno ali pa, da bi mladim ljudem delali neprilike. Zdravniki, psihologi in pedagogi so po dolgem preudarjanju postavili letnico, katera se našim fantom in dekletom zdi vse „prepozna“.

Sem svojemu sinu prav odgovorila? Tudi druge matere ste prav gotovo že imele slične razgovore s svojimi otroci. Kako ste jim odgovorile?

D-ova

Zaradi deviškega življenja in zaradi celibata, ki ga zaradi nebeškega kraljestva držijo, se duhovniki na nov in odličen način posvetijo Kristusu; laže in z nedeljenim srcem se ga držijo, se svobodneje po njem in z njim posvetijo službi Bogu in ljudem, bolj neovirano delajo za njegovo kraljestvo in nadnaravno preorojenje ter tako postanejo pripravnejši, da si pridobijo širše očetovstvo v Kristusu. — Koncilski odlok o duhovništvu.

Za MLADINO

ANKETA: Domovi in organizacije

V kateri „dom“ zahajaš, vprašuje anketa. Tole so odgovori:

Ime doma	iz domačega okrožja	iz ostalih krajev	skupaj
Slovenski dom v San Martinu	12	5	17
Slovenska hiša	1	15	16
Morón	12	3	15
Naš dom v San Justu	12	3	15
Lanús	9	—	9
Slomškov dom	7	1	8
Carapachay	8	—	8
Miramar	4	—	4

Iz okrajev, ki imajo svoj lasten dom, je šest anketarjev izjavilo, da ne hodijo nikamor, medtem ko so ostali izjavili, da jim različni domovi ugajajo iz tehle razlogov:

San Martin: mi je všeč, ker ima veliko prostora, a mi ni všeč, ker preveč govore špansko (eno mnenje). Ker so skavti (eno mnenje).

Slovenska hiša: mi je všeč, ker je mladinska maša (dve mnenji); ker so igre in prireditve (5); ker je zabavno (1).

Morón: mi je všeč, ker je blizu (7), ker imam prijatelje (2), zaradi šole (2), ker je veliko prostora (3), zaradi športa (1).

Naš dom v San Justu: ker je blizu (4), ker imam prijatelje (1), zaradi šole (3), zaradi športa (1), ker je prijeten in domač (1).

Lanús: ker je blizu (2), ker je najbolj preprost (1), ker je vsem na razpolago (1), zaradi prireditev (1).

Slomškov dom: ker je blizu (1), ker je veliko mladine (1).

Carapachay: ker je šola (1), ker je blizu (1), ker imam tam prijatelje (2).

En anketar pa vzklika in potrjuje s tremi klicaji, da je dom, ki mu je najbolj ugaja, „domača hiša“!!! Bog ga živi fanta, da bi le vedno tako čutil!

Kot smo omenili pri istem vprašanju, ko smo analizirali skupino B, ne smemo gledati po gornji razpredelnici kakega tekmovanja ali znamenja, da je

ta dom bolj priljubljen od onega, kajti neenakomerno število otrok na eni strani in nesorazmerno število odgovorov na drugi strani onemogočijo primerjavo, pač pa utegnejo dati približno idejo o sliki, ki jo ima mladina o tem ali onem domu. Posebno še, če primerjamo gornje podatke z razpredelnico prejšnje skupine (mladino do 12. leta), ki je bila objavljena na strani 232 letošnje aprilske številke.

Na vprašanje, katerih organizacij član si, smo dobili naslednje odgovore:

Slovenska dekliška organizacija ..	32	Zedinjena Slovenija	2
Slovenska fantovske zveza	11	Zveza slovenskih srednješolcev	1
Katoliška akcija	5	DIO	1

Nikjer ni včlanjenih 19 anketarjev, medtem ko jih 22 izvršuje v eni ali drugi organizaciji odborniške posle, 11 pa jih je včlanjenih v razne argentinske organizacije.

Na vprašanje, zakaj se ti slednji niso včlanili nikamor, odgovarjajo tako: ker sem v zavodu (3), ker me nihče ne povabi (1), ker so vsa daleč (2), se mi ne mudi, da bi se včlanil (1), ker v našem kraju ni slovenskih organizacij (1) (odgovor iz notranjosti dežele).

Če presojamo gornje odgovore po domovih in organizacijah, se zdi, kakor da bi bili vlti vsi po istem kopitu. Ali mladini manjka domišljije, ali pa morda naši organizmi ne vplivajo toliko na življenje, da bi njega bled odsev bil razviden skozi anketne odgovore. Ne eno ne drugo ni najbolj razveseljivo.

Zarko

Življenje in lepota

Na naš notranji ustroj vplivajo največ zunanje okoliščine. Kdor v svoji okolici srečuje harmonijo in lepoto, kaže nezavedoma njen vpliv v svojem bistvu, kakor tudi v svojih občutkih.

Lepota v naravi in umetnosti lahko posreduje najbolj turobni okolici pestre barvne slike. Toda lepota ne pomnoži samo izvor veselja, temveč poveča tudi našo delovno moč. — Umetniški čut je kot šesti čut; komur manjka, pogrša toliko od lepote življenja, kakor slepec, ki hlepi po svetlobi.

Skoraj v vsakem človeku je podzavestno, dremotno, prirojen umetniški čut.

Vendar, kdor je rasel v okolju, ki je obdan z bazarskimi sobnimi okraski, otopi za lepoto in umetniško vrednotenje.

Ker pa vsak narod mlad ali star, ubog ali bogat potrebuje lepote, da živi človeka vredno življenje, je pomen skupnega učinka med umetnostjo in lepoto še neizčrpan.

Čim bolj zna narod ljubiti lepoto bodisi v naravi in umetnosti, tembolj se kažejo učinki v vseh predmetih, slikah, spomenikih in navadah.

Kajti ves blažilen vpliv umetnosti ustvarja nov svet podob in likov in pomnoži tudi smisel in ljubezen na vseh področjih kulturnega ustvarjanja.

Po Ellen Key-evi priredila Tilda E.

MICHEL QUOIST:

Dnevnik Ane Marije

Petek 23. septembra.

Zopet sem poiskala svoj dnevnik, ki je med počitnicami počival varno zaklenjen v moji omari. Škoda, da ga nisem vzela s sabo na taborjenje, veliko zanimivega sem doživela. Še nekaj dni in počitnice se bodo končale, vrnila se bom v šolo. Vesela sem, ker se bom zopet srečala s svojimi prijateljicami.

Ponedeljek 26. septembra.

To je pa že preveč. Teta Ivanka je nejevoljna. Rekla mi je, da bi ji lahko poslala več razglednic iz taborjenja v planinah. Najbrže ne ve, kako sem se morala potruditi, da sem ji sploh pisala. Najslabše je bilo, da nisem vedela kaj bi ji sporočila. Še dobro, da smo si dekleta med sabo pomagale. Vsaka je napisala nekaj razglednic, potem smo si jih izposodile in prepisale. Oh, če bi teta Ivanka vedela.

Petek 30. septembra.

Vse diši po pričetku šolskega leta. Danes je čudovit dan, sonce prijetno ogreva. Zjutraj sem temeljito pospravila svojo sobo. Čudež! Potem sem šla v knjigarno, da si nakupim knjige in druge šolske potrebščine. Na ulici sem videla več sošolk. V knjigarni pa sem se srečala z Marjetico. Veselo sva se pozdravili. Marjetica izžareva srečo in veselje. Spremila sem jo do doma.

Nedelja 2. oktobra.

Dolgočasim se. Nimam drugega dela, kakor da sanjam. Odprla sem okno. Mislim nate, Angel. Tako sem te pogrešala med počitnicami. Ne veš, kako sem bila vesela tvoje razglednice, ki si mi jo pisal v planine. Vsak večer sem jo prebrala. Kadar nisem mogla zaspati, sem mislila nate in ponavljala tvoje ime.

Upala sem, da te bom videla, ko se bom vrnila v mesto, ali vsaj ko se prične šola in vendar te še nisem srečala. Kje si, zakaj me ne poiščeš. Menda me nisi pozabil?

Četrtek 6. oktobra.

Irena se ni vrnila v šolo, zato sem jo šla obiskat na dom. Bila je vesela mojega obiska. Povedala mi je, da ne bo več hodila v šolo. Njen oče je zopet brez dela, zato je morala ona v službo. Dela osem ur in zasluži bolj slabo. Zvečer se uči strojepisja, tako upa, da bo lahko dobila boljše delo.

Irena se je spremenila. Ni več tista vesela, brezskrbna deklica. Rekla mi je, da bi zelo rada študirala, da je želela postati tolmačica. „Bila sem neumna, ko sem sanjala, da bom lahko končala svoj študij. Smo ubogi in otroci delavskih družin ne moremo študirati.“ Imela je solzne oči. Hotela sem jo tolažiti, pa nisem vedela, kaj naj bi rekla. Ko sem se vračala domov, sem prvič spoznala, kako sem srečna, da morem hoditi v šolo. Koliko deklet mora, namesto v šolo, na delo, da s svojim skromnim zaslužkom pomagajo preživljati družino.

Sreda 12. oktobra.

Včeraj sva šli z Marijo Dolores na sprehod po parku. Jesen prihaja v deželo. Rdečkasto rjavi listi se lesketajo v zahajajočem soncu. Zdi se mi, da je ta prihajajoča jesen simbol moje žalosti. Marija Dolores me je skušala tolažiti, ampak ona me ne razume. Ona ne ve, kaj se pravi ljubiti. Rekla mi je, da sem neumna, ko toliko trpim zaradi fanta, ki se mogoče več ne spomni name. Vendar jaz ga ne morem pozabiti. Izgubila sem svojo ljubezem in v temni noči jo zastonj iščem. Izgubila sem prijatelja, nikoli več ga ne bom našla. Angel, zakaj si mi to storil, ti moj prijatelj? Kaj sem ti storila? Tako sem ti zaupala; bil si odkrit, pošten, resen. Kadar sem mislila nate, so bile moje misli jasne. Vse je bilo lepo in čisto.

Včeraj sem te srečala. Šel si s svojimi sošolci. Samo z roko si mi zamahnil v pozdrav. Smejal si se, razgovarjal s sošolci in se nisi več zmenil zame. Nisem mogla verjeti in vendar je bilo res.

Petek 21. oktobra.

Marija Dolores mi je obljubila, da bo govorila z Angelom. Danes se ji je posrečilo.

„Zdi se mi, da se imenuješ Angel,“ ga je nagovorila. „Sem prijateljica Ane Marije, ki ti pošlja pozdrave.“

„Ana Marija? Katera?“

„Ana Marija, ki hodi na učiteljišče, katero si večkrat spremljal v šolo in se z njo pogovarjal.“

„Ah, da, se že spomnim. Veš, poznam tri Ane Marije. Tvojo prijateljico, sosedovo deklico in sestro mojega sošolca.“ Smejal se je in potem ji je rekel:

„Mi dovoliš, da te spremim?“ Medtem ko je čakal na njen odgovor, jo je gledal in vzkliknil:

„Kako lepe lase imaš!“

Marija ni je potem vse povedala. Jokala sem naslonjena na njeno ramo. Zašepetala mi je:

„Razumem te, Ana.“

Nočem biti žalostna. Angel je brez srca, trd. Zaničujem ga.

Marija Rozalka, kje si, zakaj nisi pri meni? Bi me mogla potolažiti? Kljub vsemu ji bom pisala.

Ponedeljek 21. novembra.

Končno je vendar prišlo Rozalkino pismo.

Moja draga Ana Marija!

Ne sodi tako trdo Angela. Ni samo on odgovoren za tvoje razočaranje in trpljenje. Se ti ne zdi, da je tvoja domišljija odela v umetno luč ljubezni njegove kretnje, poglede, besede in celo slavno razglednico, ki ti jo je pisal v planine? Kar zanj ni pomenilo drugega kot tovarilstvo, je bilo zate ljubezen. Zmotila si se, in tukaj je vzrok tvojemu trpljenju.

Vsak doraščajoč fant in dekle čutita med seboj neko privlačnost. To ni nič nenavrnega ali nemoralnega. Bog je tako hotel. Nehote te je ta fant privlačil, v tebi se je zbučilo neko čustvo, ki si ga ti zamenjala za ljubezen.

Nekateri fantje nalašč vzbujajo v deklicah ta čustva, zato, da sebično uživajo. Teh se varuj, Ana Marija. Da te fantje privlačijo, je naravno, celo, da ti je nekdo bolj všeč od vseh drugih. Vendar če sanjaš, zgubljaš čas in svoje moči. Če ga iščeš na samem, sprejemaš njegova povabila, mu dovoliš nekatere izraze ljubezni, boš zgrešila pravo pot.

Nasprotno, obvladaj svojo domišljijo. Bodi v družbi s fanti vesela, prijateljska. Vzgaaj se v resno in veselo, rahločutno, telesno in duševno zdravo, razumno dekle. Gradivo imaš, treba je graditi!

Ne izgubljaš časa. Bodi plemenita in močna, tako boš nekoč lahko veliko podarila tistemu, ki bo prejel tvojo ljubezen.

Lep pozdrav

Marija Roza.

Poslovenila M. Mt.

Verniki naj se pa zavedajo, da imajo dolžnosti do svojih duhovnikov; zaradi tega naj jim skazujejo sinovsko ljubezen kot svojim pastirjem in očetom, z njimi naj delijo skrbi, z molitvijo in delom naj svojim duhovnikom kolikor mogoče pomagajo, da bodo ti mogli laže premagovati težave in plodonosneje opravljati svoje dolžnosti. — Koncilski odlok o duhovništvu.

Judežev obraz

V preteklem stoletju je slikal znan italijanski slikar za cerkev v nekem siciliskem mestu stenske podobe, ki naj bi predstavljale Jezusovo življenje. Po dolgem trudapolnem delu so bile slike skoro dovršene, le glavnih dveh modelov Jezuščka in — Judeza Iškarijota, mu ni uspelo najti. Iskal je daleč okrog, a vselej se je vračal zamišljen in notranje vznemirjen.

Nekega jutra se je napotil skozi pinijev in oljni gozd proti staremu mestu. Ob robu cestišča se je igrala gruča skuštranih, umazanih otrok, sedeča na kupu kamenja. Med njimi je slikar opazil dvanajstletnega dečka in ob pogledu na dečkov angelski izraz, ga je njegova prisrčnost zelo prevzela. — Našel je obraz poln otroške miline, obraz, katerega je iskal.

Ves presunjen je vzel slikar dečka domov v svojo delavnico, kjer je potrpežljivo sedel za model dan za dnem, dokler ni bila podoba Jezuščka dovršena.

Toda nenehno iskanje modela za Judežev obraz mu le ni raklonilo pokoja. Misel, da bo njegovo umetniško delo ostalo nedovršeno, ga je vznemirjala. Slikarjeva stiska o tej nedovršeni sliki se je razširila po vsej okolici. Mnogo moč, ki so imeli po kakršnikoli krivdi globoko razorane obraze, se je ponujalo za model Judeža. Toda slikar je hotel dovršeno upodobiti Judeža Iškarijota, od greha in pohlepa zaznamovanega in oslabljenega človeka.

Ko je nekega večera sedel v občest-

nem gostišču pri okrepčilu, se je zabalala skozi vrata postava bednega, strganega moža.

Slikar je kot ukopan obstal ob tem obrazu, ki je imel vse poteze človeške propalosti. Vznemirjen se mu je približal in mu nudit jedi in pijače. Obljubil mu je obleko in ga peljal v svojo delavnico. Mojster si ni mogel predstavljati boljšega modela za Judeža. Mrzlično je slikal in delal celo pozno v noč.

Medtem ko je slikal, je opazoval moža in videl, da se v njem nekaj skrivnostno spreminja. — Njegovi zakrknjenosti obraza se je umikala zagonetna napetost. S krvjo podplute oči so se obračale z grozo na njegovo lastno podobo. — Od podobe je žalostno odmevalo, grebel je po svoji duši in bil je poln trepeta. — — —

Ko je opazil mojster razburjenje svojega modela, je prenehal z delom in ga je zaskrbljeno vprašal: „Prijetelj, kaj te vznemirja, jaz bi ti rad pomagal?“ — Nesrečneža so zalile solze in obraz si je zakril z rokami. Pred njim se je razgrnila vsa nizkost njegovega življenja. Potrta se je ozrl na starega slikarja in vprašal: „Mojster, ali se me ne spominjaš več? Pred davnimi leti sem ti sedel za model Jezuščka.“

V delavnici je ugašal dan in postava skrušenega moža se je pomikala proti staremu mestu.

Čudovito odzvanjanje daljnje melodije se je zlivalo v noč. — — —

Vrata stare cerkvice so bila odprta.

Tilda E.

K O N C I L : R E D O V N I K I

O teh govori koncilna konstitucija o Cerkvi v šestem poglavju kot o posebnem stanu, ki je v Cerkvi vedno prisoten po božji volji, v katerem se izbrani verniki z obljubo za stalno zavežejo k spolnjevanju evangeljskih svetov. Poudarja božji izvor te ustanove, opiše njen razvoj in pravico Cerkve, da jo ureja in nadzoruje ter obenem razglašá blagoslov te ustanove za vesoljno Cerkev in za vso človeško družbo.

Naj bodo tu na kratko podani tozadevni nauki konstitucije.

ČISTOST, UBOŠTVO IN POKORŠČINA

„Evangeljski svéti, to so Bogu posvečena čistost, uboštvo in pokorščina, utemeljeni v besedah in zgledih Gospodovih in priporočani po apostolih, očetih, učenikih in pastirjih Cerkve, so božji dar, ki ga je Cerkev prejela od Gospoda in, ki se z njegovo milostjo neprestano ohranja. Cerkvena oblast pod vodstvom Svetega Duha skrbi za to, da te evangeljske svéte razlaga, ureja njih spolnjevanje in določa tudi stalne oblike, v katerih naj se živijo. Odtod je prišlo, da so na Gospodovi njivi iz semena, vsejanega po Bogu, zrasle kakor drevo, ki se čudovito in mogočno razrašča v veje, najrazličnejše oblike redovnega življenja, tako samotárskega kot skupnega, v veliki raznolikosti družin, ki se razvijajo bodisi v korist lastnih članov, bodisi v dobrobit celotnega Kristusovega telesa. Te družine nudijo svojim udom vse pogoje za večjo stalnost življenjskega načina, preskušen nauk za dosego popolnosti,

bratsko skupnost v Kristusovi vojni službi in prostost, oplemeniteno po redovni pokorščini, da morejo tako zvesto varovati in zanesljivo spolnjevati svoj redovni poklic ter z veselim duhom napredovati v življenju ljubezni.“

POSEBNO LOČILNO ZNAMENJE

„Kriščanski vernik se zaveže k spolnjevanju treh gori omenjenih evangeljskih svetov z obljubami ali z drugimi podobnimi svetimi vezmi ter se popolnoma preda službi nad vse ljubljenega Boga, s predajo, ki ustvari v njem neko posebno razmerje z ozirom na božjo službo in slavo. Že po krstu je umrl grehu in se je posvetil Bogu; po obljubi evangeljskih svetov pa hoče doseči še obilnejši sad krstne milosti in se oprostiti ovir, ki bi ga mogle odvrgniti od gorečnosti v ljubezni in popolnosti v božjem češčenju, ter se zato bolj pristrčno posveti božji službi.

Ker pa imajo evangeljski svéti moč, da na poseben način družijo s Cerkvijo in z njeno skrivnostjo tiste, ki jih izpolnjujejo, je potrebno, da se vsi ti posvete v dobrobit celotne Cerkve. Odtod izvira dolžnost delati v moči in obliki lastnega poklica, bodisi z gorečo delavnostjo za to, da se v dušah vceplja ali krepí božje kraljestvo ter se razširja po žrnem svetu. Zaradi tega Cerkev tudi varuje in pospešuje poseben značaj različnih redovnih ustanov.

Iz tega sledi, da se kaže izpoved evangeljskih svetov kot posebno ločilno znamenje, ki more in mora učinkovati

privlačno na vse ude Cerkve, da brez omahovanja spolnjujejo dolžnosti krščanskega poklica. Ker namreč božje ljudstvo nima na tem svetu stalnega mesta, ampak išče prihodnjega, redovni stan s tem, da svoje člane pušča bolj svobodne glede svetnih dobrin, razglasa na poseben način vsem navzočim nebeške dobrine ter je priča novega in večnega življenja, doseženega po Kristusovem odrešenju ter napoveduje prihodnje vstajenje in slavo božjega kraljestva. Isti stan posnema bolj od bližju ter v Cerkvi neprestano predstavlja oni način življenja, ki ga je izbral božji Sin, ko je prišel na svet, da izpolni božjo voljo ter ga je zapustil učencem, ki bi mu hoteli služiti. Končno stavi na poseben način pred oči vseh vzvišenost božjega kraljestva nad vse pozemeljskim in tudi njegove velike zahteve. Kaže tudi vsemu človeštvu čudovito veličino kreposti Kristusa Kralja in ne

skončno moč Svetega Duha, ki v Cerkvi dela čudovite stvari.

Zato tak stan, ki mu je bistvena izpoved evangelijskih svetov, čeprav ne spada v hierarhično strukturo Cerkve, spada vendarle na nedvomljiv način k njenemu življenju in k njeni svetosti.“

PRAVILA IN KOSTITUCIJE

„Ker je dolžnost cerkvene hierarhije, da pase božje ljudstvo in ga vodi na dobre pašnike, je tudi njena zadeva, da z modrostjo svojih postav ureja izpolnjevanje evangelijskih svetov. Sledeč učljivo navdihom Svetega Duha priznava in potrjuje pravila, predložena po odličnih možeh in ženah, ter je vedno navzoča s svojo čuječo in pokroviteljsko oblastjo pri razvoju redovnih ustanov, ustanovljenih na vseh krajih za zgradbo Kristusovega telesa, da rastejo in se v vsem razvijajo v duhu svojih ustanoviteljev.“

Škofje vzhodnega obreda na koncilu. V sredi kardinal Slipy, ukrajinski primas; v prvi vrsti drugi od desne proti levi nadškof Bukatko iz Beograda; stoji prvi od leve proti desni msgr. Sopolak, ukrajinski škof v Argentini

OČIŠČENJE DUŠE

„Redovniki naj se torej posebej prizadevajo, da po njih Cerkev vsak dan bolje tako vernikom kot nevernikom predstavlja Kristusa, naj bo zatopljenega v molitev na gori, ali oznanjujočega božje kraljestvo množicam, ozdravljajočega bolnike in ranjene, spreobračujočega grešnike, blagoslavljajočega otroke, izkazujočega dobre vsem, vedno pokornega volji Očeta, ki ga je poslal.

Naj končno vsi dobro vedo, da izpoved evangeljskih svetov, čeprav je združena z odpovedjo dobrinam, ki so brez dvoma vredne velike cene, vendar ni nikakava ovira za obogatitje človeške osebe, ampak jo po svoji lastni naravi učinkovito spopolnjuje. Evangeljski sveti, prostovoljno sprejeti po osebnem poklicu vsakega posameznika, prispevajo v nemajhni meri k očiščenju srca in k svobodi duha ter vzbujaajo neprestano gorečnost ljubezni... Naj tudi nihče ne misli, da postanejo redovniki po svojem posvečenju tuji napram človeštvu in brezkoristni za zemeljsko biva-

nje. Akopprav v nekaterih primerih niso neposredno pričujoči med sojudmi, jih imajo vendar vedno prisotne in to na globok način v Srcu Kristusovem ter s njimi duhovno sodelujejo, da se zemeljska družba vedno utemeljuje v Bogu in se k njemu ravna, da ne bi zastoj delali tisti, ki jo gradijo.

Zaradi tega ta sveti zbor potrjuje in hvali može in žene, brate in sestre, ki v samostanih, v šolah, v bolnicah ali v misijonih proslavljajo Kristusovo nevesto s stanovitno in ponižno zvestobo v svojem posvečenju in nudijo vsem ljudem velikodušno najrazličnejše pomožne potrebe.“

STANOVITNOST

„Vsakteri torej, ki je bil poklican k izpovedi teh svetov, naj se trudi za to, da vztraja in se odlikuje v poklicu, katerega je bil poklican, da bo svetost Cerkve vedno obilnejša ter v večjo slavo Svete Trojice, ene in nedeljive, ki je v Kristusu in po Kristusu vir in počelo vse svetosti.“

Alojzij Košmerlj

Duhovniki so vzeti izmed ljudi in postavljeni za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga, da darujejo dari in daritve za grehe. — Koncilski odlok o duhovništvu

Spisal:
P. M. de Heredia D. J.

Prevedel:
France Kremžar

Ilustriral:
Ivan Bukovec

Ilustracija naslova:
Jure Vombergar

SPOMINI POROČEVAVCA IZ KRISTUSOVIH ČASOV

4. Na trgu

Jeruzalem je razmeroma majhno mesto. Po dolgem ne meri niti tisoč metrov. Vsa površina nima niti štiri kvadratne kilometre. Je manjši kot Celjski in Vatikanski grič v Rimu. Mesto je zgrajeno na treh gričih, od katerih pa nobeden ne sega več ko sto metrov nad Hinomsko in Cedronsko dolino, ki ga obdaja od vzhodne, južne in zahodne strani. Na griču Morja je zgrajen tempelj. Ta grič se na zahodni strani dotika Akre, kjer je spodnji del mesta. Dolina Tyropeon ali Sirarska dolina loči ta dva griča od zgornjega mesta. Ta mestni del, ki je največji in najstarejši, je zgrajen na gori Sion. Tu žive bogatini in tu so zgrajene: starodavna palača Asmonejcev, Ksistova, Anova, Kajfova ter prekrasna Herodova palača. Te tri griče, ki so od sile kotanjasti in grebenčasti, obdaja zelo visoko obzidje, med katerim so kakor ježeve bodice razpostavljeni stolpi. Najimennitnejšim med njimi pravijo: Hipodico, Fazael in Mariamne. Severno-za-

hodno od templja ob Akri pa stoji trdnjava Antonija.

Kakšno je mesto?

Oba, spodnji in gornji del mesta, sta bila zgrajena v različnih dobah in brez vsakega načrta. Ozke ceste se po valovitih tleh dvigajo in padajo. Le najvažnejše so tlakovane s kamnitimi ploščami. Vse druge imajo za podlago apnenec.

V gornjem delu mesta je več hiš zgrajenih iz kamna, v grškem slogu. Grajene so v nepravilnem štirikotniku, ki ima navzven le malo oken. Znotraj je dvorišče ali „patij“, obdano s stebrovjem.

Vse druge hiše čepe nekako druga nad drugo in so podobne kockam z majhno kupolo na vrhu. Zidane so iz žgane opeke ali iz gline, posušene na soncu.

Gornje mesto vežejo s templjem mostovi. Med seboj so hiše zvezane po obokih, ki služijo za prehod pešcem in za dovoz v hiše. Mnogo ulic je tako

strmih, da morajo imeti kamenite stopnice.

Ljudje in Golgota

Kolikor sem mogel dognati, Jeruzalem nima niti 70.000 prebivavcev. A v velikih praznikih, se nabere nad stotisoče romarjev. Tedaj se eni stiskajo po hišah v mestu, večina pa jih prebiva pod šotori, katere si najraje postavijo zunaj mesta v Betsajdi in na hribu Ofel.

V kotu med Akro in Sionskim gričem je zunaj obzidja majhna vzpetina, ki ni višja ko deset metrov. Imenuje se Golgota ali Kalvarijska gora. Tukaj navadno izvršujejo smrtno kazen nad obsojenci, ki so bili obsojeni na smrt na križu.

Na Samuelovem domu

Samuelova hiša v kateri prebivam, je med najprostornejšimi zasebnimi hišami v sosesčini. Stoji v gornjem delu mesta, nedaleč od palače velikega duhovnika Kajfa. V ozadju se razprostira vrt s košatimi smokvami in krasnim rožnim gričevjem. V sredi je veliko pravokotno dvorišče, okoli stebrišče s hodniki, za njimi pa sobe. Med dvoriščem in vrtom je dvorana, nad njo pa soba za goste. V njej sedaj jaz prebivam. Je zelo prostorna in vsako leto obhajajo v njej veliko noč.

Na veliki mizi imam vse polno pergamentnih zvitkov, sem zapisujem svoje „Spomine“. V omari iz dragocenega lesa pa Samuel hrani zvitke, v katerih je zapisana Postava.

Težave z vodo

Razen javnih poslopij ni v Jeruzalemu prav nič drugega, kar bi bilo

vredno videti. Pa sem včeraj vendarle stopil malo na okoli, in sicer na povabilo Nikodema Ben Goriona, ki ga prištevajo med najvplivnejše in najboga-tejše farizeje. Na skrbi ima nešteto vodarjev in vodnjakarjev, ki romarjem delijo vodo. Zato se nisem čudil, da mi je že pri prvih korakih začel govoriti o težavah, ki jih imajo z vodo.

„Kako se pa Jeruzalem preskrbuje z vodo?“ sem ga vprašal, ker sem opazil, kako rad govori o tem.

„Tukaj nimamo vodovoda, kakršnega imajo baje v tistem prekletem Rimu, čeprav si je Pilat vtepel v glavo, da bo zgradil silno dolg vodovod tam od Salamonovih ribnikov, ki so že blizu Betlehema. Izkoristiti moramo pač deževnico, ki pade najprej v oktobru, nekaj v decembru, največ pa marca in aprila. Zato imamo vodnjake.“

„Videl sem že,“ sem odgovoril, „veliki vodnjak, ki ga ima Samuel na vrtu.“

„Vidiš,“ je nadaljeval, „takšne imajo vse imenitnejše hiše. Pod templjem jih je 37. Samo eden, ki mu pravimo ‚Veliko morje‘, ker iz njega jemljejo vodo za ‚Bronasto morje‘ ob oltarju, drži več ko dva milijona litrov.“

„Templju torej,“ pravim, „ne manjka vode.“

„Res ne; tempelj je dobro preskrbljen. Važno in težavno pa je preskrbeti dovolj vode za romarje. Saj je ti ne potrebujejo samo za pitje, ampak tudi za obredno umivanje. Ob velikih romanjih med prazniki moram na vse strani razpošiljati svoje vodarje, ki donšajo vodo v mehovih iz ribnikov v Siloi in Gihonu, iz studencev Gemelas in Ezehija ter celo iz Salomonovih ribnikov.“

„Saj je za to treba cele vojske vodarjev.“

„Navadno jih je več kot pet tisoč,“ mi je pojasnil, „pa imajo vsi polne roke dela.“

Sir, krošnjarij, brivci, čevljarji

Medtem sva že prehodila razmerno boljše ceste v gornjem ali Davidovem mestu. Zdaj sva se spuščala navzdol po Sirarski dolini ali Tyropeonu. Niti vprašati ni bilo treba po imenu, ker ga je že dovolj razločno oznanjal močni duh po siru.

Tu so ulice že zelo strme in ozke, celo stopnice so že tu, zato je tod le težko hoditi.

Tukaj kar mrgoli sem in tja hodečih krošnjarjev in prodajavcev, ki se človeku povsod nastavljajo na pot in s čudnimi grgrajočimi kriki ponujajo

svojo robo, a jih niti besedice ne razumeš.

„Kdo so pa onile tam, ki zvonijo?“

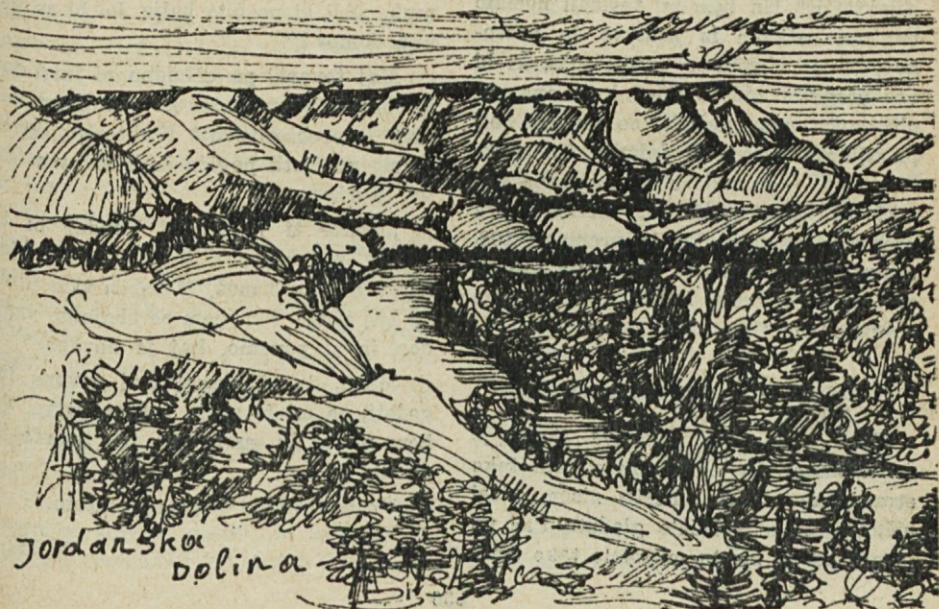
Tovariš se mi je zasmejal: „I, brivci so! Tisto, kar imajo v rokah, so njihovi medeninasti krožniki, po katerih zvoné z ročaji svojih britev.“

„Pa tile, ki vihte sandale in bijejo s peto ob peto?“

„Ti so pa čevljarji, ki tako ponujajo svoje blago.“

Rimski vojaki in branjevke

V tistem hipu je odnekod prišla skupina rimskih vojakov. Meni nič tebi nič so kar zagazili po sadju, ki je bilo razloženo na prodaj in je zapiralo prehod. Ubogi ženski, ki je v velikih košarah prodajala jajca, so napravili jajčni močnik. Prodajalka jim je kajpada v aramejščini napovedala vse tisto, kar

Jordanška dolina

bi jim na španskem v našem jeziku bile napovedale naše branjevke. In če prodajavci sadja svojih psovki niso podkrepili z gnilimi pomarančami, tega niso naredili iz strahu pred vojaškimi znaki, ki so jih nosili oni, ki so jim poeptali sadje in jajca.

Kaj so filakterije?

„Zdaj si sam videl, Rafael,“ je ves bled od jeze spregovoril Nikodem, „kako se ti ljudje vedejo.“ In s prsti je pograbil nekaj pergamentnih trakov, ki jih je imel pripete na levi roki, začel z njih nekaj brati in hkrati izgovarjati stavke iz svetega pisma.

„Kaj imaš napisano na teh trakovih?“

Začuden me je pogledal, potem pa dejal:

„Se vidi, da prihajaš iz poganške dežele. Ti sveti trakovi se imenujejo ‚filakterije‘. Na njih mi farizeji nosimo napisane stavke iz postave in prerokov, da se ubranimo onečiščenja, ki bi nas utegnilo zadeti. Pogled na one neobrezance nas onečisti, še mnogo bolj pa njihove besede in dejanja. Te filakterije pa — je nadaljeval — nosim nalašč za taka srečanja, kakršno sva pravkar doživela. Tu je prepisan 108. psalm. Tem prekletim privoščim vse tisto, kar je kralj David želel svojim sovražnikom.“

Nečisti zrak. Lov za novicami

Bilo je že okoli poldneva. Sonce je žgalo kakor živ ogenj. In v tem tako strašno umazanem mestu nisem videl nič, kar bi se splačalo gledati. Pač pa je povsod po mestu mrgolelo tako smr-

dljivih ljudi, da sem se zares bal, da se bom onečistil, ako se le dotaknem koga, pa ne zaradi Postave — kakor moj tovariš —, pač pa zaradi kakšne bolezni. Zrak v teh ozkih ulicah kar reže v nos. Saj so v njem zbrani smradovi tisočev gnijočih melon in lubenic in vseh smrdečih odpadkov v umazanih mlakah v sredi potoka.

(Naj bravec oprostí neprijetni, a resnični opis tedanjega življenja).

Gnusna vlaga od gnoja in govna se meša z dimom kadila, ki ga pobožni kupci prižigajo za poskušnjo, če bo primerno za daritev. Vsa ta gnusoba se v zraku kar sprijemlje in zbira v oblake, ki človeku kar sapo jemljejo. Skoraj bi jo lahko prijel, ko plava v negibnem ozračju in se pari po ulicah, polnih mušjih rojev.

„Tole pa človeka prav zares onečisti,“ sem povedal svojemu tovarišu ter si hkrati zatisnil nos in se otepal muh. „Ali bi ne bilo bolje, ko bi se vrnila domov?“

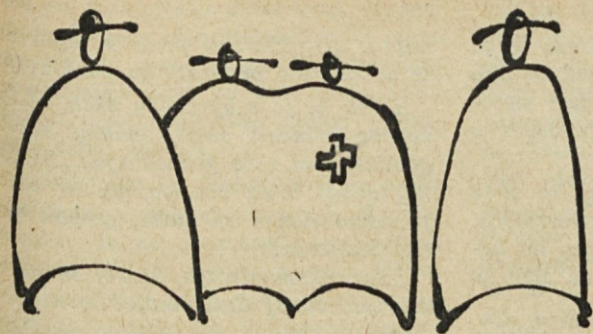
Moj tovariš pa očitno ni imel tako občutljivega nosu ko jaz. Kar naprej je prebiral svoje filakterije, da bi ga ne onečistil pogled na Rimljane. Pa mi je odgovoril:

„Kakor ti je drago! Vendar bi te poprej rad povedel k Eleazarju, kjer bo zbranih več mož. Morebiti tam izveva kaj novic. Pri njem se shajamo vsak dan in si povemo, kaj je novega.“

Misel, da bi utegnil kaj novega izvedeti, se mi je zdela vredna žrtve, da bom moral še enkrat po teh umazanih ulicah.

Vrnila sva se v gornje mesto.

Bo še.

LEMENATARJI

December 1946

Ksaverjev dan. V Ljubljani so vsako leto na ta dan bogoslovci romali k sv. Jakobu k oltarju sv. Frančiška Ksaverija in tam poslušali misijonski nagovor. V Briksnu je edini oltar tega svetnika v samostanu misijonarjev sv. Jožefa, kakih deset minut oddaljen od semenišča. Tudi tu nam je spiritual govoril, potem smo zmolili rožni venec in zapeli pesem.

Drugoletniki so se le toliko sprostiti, da so pripravili skromen Miklavžev večer. Presenečeni smo bili pri obdarovanju: dva neznana dobrotnika sta Miklavžu pomagala, da je mogel vsakogar obsuti z različnimi darovi. Veselja je bilo zvrhan koš. Udeležili so se prireditve vsi profesorji razen starega gospoda, ki je bil še od prvega aprila slabe volje.

Za rektorja je bilo od vseh veselj največje veselje pismo, ki mu ga je prinesel semeniški vratar: v njem spo-

ročilo, da je denar od Assistenza Pontificia za naše bogoslovje že nakazan.

Praznik Brezmadežne smo praznovali kolikor mogoče slovesno: že prejšnji večer smo skupaj molili večernice in peli litanije, na praznik pa peli pri slovesni maši z leviti, potem se udeležili še škofove maše v stolnici. Po popoldanski pobožnosti so bili v semeniški kapeli sprejeti novi bogoslovci v Marijino kongregacijo, zvečer pa je naš zbor pri nemški akademiji nastopil z dvema pesmima. Akademije se je udeležil tudi briksenški škof.

Tudi letos smo prenašali pred božičem Marijino sliko. France Kladnik je o tem poročal v „Misli“:

Po zasneženih gazez slovenskih vasi se je nekoč predbožične dni vsak večer pomikala mala procesija. Vaščani so nosili Marijo. Spremljali so jo na poti v Betlehem. Devet hiš ji je vsako leto pripravilo prenočišče. Oltarček so ji pripravili in ga okra-

sili z zimskim cvetjem. Veseli so jo sprejeli v hišo, premolili noč in dan pred njeno sliko in jo drugi večer spremljali v svitu lojenih bakel in sosedovim.

Ta stari slovenski običaj so pred leti uvedli v ljubljanskem semenišču. Vzeli smo ga tudi mi s seboj na begunsko pot. Že lani in letos smo se z njim pripravili na božič.

Hodniki drugega semeniškega nadstropja so poti po slovenskih vaseh, hiše pa so bogoslovske sobice.

Toda sob je preveč, trikrat preveč.

Žrebali smo, kdo bo pripravil Mariji prenočišče. Pa ne mislite, da je šlo brez hrupa. Tako burnega odmoru zlepa ne bo več, kot je bil ob tistem žrebanju.

Franček je bil „angelček“. Povlekel je iz vrečice devet sobnih števil. Ko je prvič stegnil roko v vrečico, je vse potihnilo.

„Franček, zdaj gre zares, le pazi se!“ si je mislil ta in oni. Številka je bila na mizi.

„Devetinštirideset,“ bere Janez.

„Staško-o-o!“ zagrmí po sobi.

V Staškovi sobi je Marija na tretjo adventno nedeljo zvečer prvič dobila prenočišče. Potrkala je na vrata.

„Kdo trka?“ jo vprašajo v „hiši“.

„Dvoje ubogih sirot,“ odgovori Jožef zase in za Mater božjo.

„Al pri nas prostora ni, beraških nočemo ljudi!“ se branijo domači. Jožef pa se ne da ugnati in potrka drugič.

„Kdo trka še?“

„Marija potuje v Betlehem in pri vas prenočišča išče.“

„Če je tako, se pa prostor že najde,“ sklenejo v mislih in vrata se

odpro. „O, Marija, pridi k nam, mi te hočmo noč in dan!“ jo pozdravijo.

Tisti, ki je v sprevodu vseh udeležencev prinesel sliko, opomni vesele gostitelje in reče gospodarju: „Sprejmi, dragi brat, Marijo, pa ne časti jo samo danes in jutri, ampak vse dni življenja.“

„Sprejem Marijo, Mater svojo, c. Marija, varuj dušo mojo!“

Staško je vzel Janezu iz rok veliko Marijino sliko in jo postavil v pripravljene oltarček v svojo sobo.

Po hodnikih je odmevala pesem: Ti, o Marija!

Začele so se božične počitnice. Pri vzgojni uri nam je rektor prebral voščilo škofa Rožmana in nam med drugim povedal, da beseda počitnice pomeni „čas, ko ni predavanj“. Ni povedal, kaj je mislil s tem pojasnilom, zato je bila razlaga povsem jasna: „Študiraj!“ Takoj po počitnicah bodo izpiti, zato počitnic sploh to pot ne bo. In sv. Tomaž, na čigar dan smo imeli omenjeno vzgojno uro, pomagaj tistemu, ki ne verjame, da so nekateri bogoslovci celo na sam sveti dan študirali, kaj šele ostali čas!

Sveti večer je bil skromen. Takoj po večerji smo se zbrali pred bogoslovčevo sobo, v kateri je Marija na poti v Betlehem zadnjikrat prenočevala, in nato skupaj z njo v procesiji šli do naše družinske sobe, kjer so bile v kotu že postavljene jaslice. Poslušali smo božične motive v besedi, pel je zbor, peli smo vsi naše božične pesmi. Hitro je vse minilo in še je preostalo nekaj časa za pomoževanje.

Že malo po deseti smo odhiteli v stolnico k sodelovanju pri slovesnih jutranjicah. Človeka prevzame pogled na

bogato razsvetljeni prezbiterij, do zadnjega kottička poln duhovščine in bogoslovcev, ki pojo slavo Novorojenemu. Orkestralne maše pa naši skoraj prehvaliti niso mogli. Vse skupaj je trajalo dobre tri ure.

Sveti dan in Štefanovo smo preživel doma v zakurjenih sobah. V „Narezetu“ so se preskušali tarokisti in šahisti. Mir je bdel nad semeniščem. Začudeni smo zato hiteli gledat, kaj pomeni tekanje na Štefanovo zvečer. Videli smo, da nosijo pakete za nas. Briksenški bogoslovci in duhovniki so jih nabrali, pobudo za to pa je baje dala škofija.

Bogoslovec H. M. je popisal „našo vzhodno mašo“.

Gospod nam je poslal obljubljeno „Liturgijo sv. Janeza Zlatoustega“.

Od tedaj so bile vaje na dnevnem redu. Proti koncu celo dvakrat na dan. Naš organist je zapravil cel teden samo s prepisovanjem not. Komaj je sproti prepisal, kar je pevovodja naučil svoj mali pevski zbor, ki je bil za to priložnost pomnožen z novimi silami. Včasih smo pred vrati poslušali: kakor bučeče morje je valovala melodija basov, med njimi pa so se spreletavali visoki glasovi tenorjev in se z drugimi vred prelivali zdaj v lepo hvalnico, zdaj v prošnjo molitev: Gospod pomiluj!

Gospoda patra pa le ni bilo. Pevci so začeli odhajati na počitnice k tirolskim kmetom. Ko je končno le prišel, jih je bila doma komaj še polovica. No, pa je bilo vseeno lepo.

Sv. maša v slovanskem jeziku! Človeku se zazdi, kakor bi naša skupna mati Cerkev, ki sicer govori in prosi nebeškega Očeta v latinskem

jeziku, naenkrat spregovorila v domači govoricí enega izmed ljubljenih otrok. In beli kruh iz klenega pšenitnega zrna se na besede „Sijé jest tjélo mojé“ spremeni v Jezusovo Telo. Smehljaje sprejema naša „Vladičica Marija“ prošnje vnetih častivcev... Petje mašnika se prepleta s petjem zbora. Sv. obhajilo. Drug za drugim stoje bogoslovci v vrsti. Rokke so prosto spuščene ob telesu. Jezus prihaja.

Liturgija je trajala dve uri.

Nemški bogoslovci so dva dni prej odšli, tako da se niso mogli liturgije več udeležiti, čeprav so prej zelo spraševali, kdaj bo, zaradi silno lepega petja, ki spremlja obrede. Puč pa so prišli nekateri nemški profesori in še nekaj radovednih Briksenčanov.

V Silvestrovo smo stopili ob petih popoldne s kajenjem sob. Potem je bilo vse praznično: večerja in tombola. Oboje je hitro minilo in časa je do polnoči ostalo dovolj. Pol jih je šlo spat, drugi so čakali novega leta. Opolnoči se je vse, kar je bilo še budnega, zbralo v kapeli h kratkemu češčenju.

Še nekaj novic:

Hišni oskrbnik je delil blago za pri duhovniškem ovratniku. Za eno kratko šemizeto ga je mogel vsakdo dobiti. Kdor je pri njem dobro zapisan, pa baje tudi za dolgo. — Zanimivo je, da je dobil rektor obvestilo o nakazanem denarju en dan po končani bogoslovski tridnevnicí k sv. Jožefu. — Ko so prvoletniki kmalu po Miklavžu srečno naredili diplomski delni izpit iz biblične arheologije (t. j. enega najmanjših izpitov), so napravili skupen izlet na Freinbüchel. Zlobni jeziki so jih obdolžili, da so se zaobljubili.

Januar je bil prav dolgočasea mesec. Vse „javno“ življenje je močno zamrlo. Izpitni čas pač ni svojih značilnosti še nikoli izgubil, tudi to pot ne.

Izpitni iz Stare zaveze so naleteli na neke motnje. Začeli smo s koralnimi vajami. Tudi večerne misli za premissljevanje smo jeli dobivati.

Škofijskemu briksenškemu semenišču je zmanjkalo drv, zato so omejili kurjavo sob na najnujnejše. Študirat smo hodili v predavalnice, kadar ni bilo pouka; pa k sošolcem, kjer je bilo zakurjeno. Kljub vsemu smo bili še precej na boljšem kot v Pragli.

Zadnji teden v januarju smo delali duhovne vaje. Vodil jih je slovenski cistercijanec. Govori so bili prelepi, tako miselno kot v razporeditvi silno

urejeni, pa polni navedb iz svetega pisma, zlasti iz Stare zaveze.

V tukajšnjem škofijskem muzeju smo si ogledali razstavo jaslic in vsega Kristusovega življenja, upodobljeno v izrezljanih kipcih.

Oskrbnik za perilo, seveda bogoslovec, ima v Briksnu neprimerno manj dela kot v Pragli, zato se je malo pomenil. Da pa to zakrije, mu je prav prišla strogost. Če ne daš takoj listka podatki, koliko perila si oddal, te že drugo jutro „obesi“ na oglasno desko.

Ko je reka Eisack zmrznila, so se hodili mnogi drsat na led. Seveda so morali precej daleč pešačiti, ker v območju obljudenih krajev le ne gre tega športa kar tako v čevljih gojiti.

Branko Rozman

Čemu verouk?

1. Verouk dopolnjuje vzgojo, ki jo dajeta družina in šola.

Brez verouka bi manjkala neka določena luč, določeni način gledanja, manjkala bi jasna in trdna vera.

2. Verouk hoče napraviti vernike.

Naloga verouka je posredovanje vere v Boga, ki v našem življenju nekaj spremeni. Poznati Boga se ne pravi imeti o njem neki pojem in besedo za pojem, ampak imeti navzočnost Nekoga, ki nam je blizu: Boga, našega Očeta. Poznati blagovest — evangelij, ki ga je prinesel Kristus. Spoznava, razumevati, ljubiti: to je lepo delo pri verouku.

3. Verouk napravlja mlade in odrasle kristjane, da bodo zvesti evangeliju.

Verouk nekaj spremeni v našem življenju... Verouk je oznanjevanje evangelij. In evangelij je treba živeti v vsakdanjem življenju, povsod in vedno.

4. Verouk omogoča otrokom, da postanejo popolni kristjani.

Otroci so v tej dobi sposobni, da z našo pomočjo vzamejo sami v roke svoj krst. Zlasti morajo biti sposobni za srečanje z Bogom.

SVETOVNE NOVICE

● Vatikanska kronika

Časnikarji naj pričajo za resnico. Ko je sv. oče sprejel Narodni svet italijanskega tiska je navzočim časnikarjem podal načela Cerkve o pisani besedi. ...Odgovornost tiska je ogromna. Časnikar naj predvsem skrbi, da podaja resnico. Varuje naj se senzacij, strasti in polemike. Mnogokrat se izrablja svoboda za potvarjanje novic, za obrekovanje oseb in ustanov. Nekateri se s tem celo ponašajo in postaja to njihova posebnost in poklic.

Nadalje pravi sv. oče, da je časnikar dolžan presoditi kako bo vplivalo njegovo pisanje na bravca in na javno mnenje. Javnost je sestavljena iz množice poedinih ljudi z različno izobrazbo ter z različnim značajem. Do vseh teh ljudi je treba imeti veliko spoštovanje. Časnikarje je pozval: „Bodite učitelji, bodite voditelji ljudstva. Vi ste v službi besede, ki naj bo odsvit večne, neustvarjene Besede, ki je druga božja oseba in naj bo luč vašemu razumu.“

— Ojačenje vatikanske radijske postaje. 30. junija, na tretjo obletnico krojenja, je sv. oče blagoslovil tri nove oddajnike vatikanske radijske postaje. Dva oddajnika na kratke valove imata moč po 100 kw, oddajnik za srednje valove pa ima celo moč 250 kw. Oddajnike so darovali kard. Spellman, ameriška katoliška organizacija Kolumbovih viteзов in razni ameriški škofje.

Ob blagoslovitvi novih radijskih oddajnikov se je sv. oče zahvalil dobrotnikom. S tem je tehnika še močnejše so-udeležena pri širjenju evangelija.

— Božji blagoslov za vse dijake. 3. julija se je sv. oče pri opoldanski molitvi Angel Gospodov spomnil dijakov, ki so v tistem tednu začeli maturitetne izpite. Želel jim je dober uspeh, pri šolskih izpitih in v življenju. Povabil je navzoče, naj bi molili za mladino, da bi spoznala, da jo študij oblikuje, vodi, naj začuti dolžnost, da bi bila močna, poštna, naj razvije verski čut, čistost, vedrost in dobroto.

— Nova dvorana za papeške konference. Na prostoru za nemškimi pokopališčem v Vatikanu in pred zavodom sv. Marte so pričeli z izkopom in pripravo zemljišča za novo dvorano, kot je znano. Dvorana bo moderne oblike. V njej bo prostora za 11.000 sedežev ter 200 stojišč, na odru v ospredju, kjer bo papež, pa bo prostora še za nadaljnjih 500 oseb. Dvorana bo končana leta 1968. S podzemskim hodnikom bo neposredno povezana z baziliko sv. Petra.

● Koncilsko jubilejno leto v Caracasu

Za proslavitev jubilejnega leta so v Caracasu (Venezuela) razdelili škofijo na osem področij, v vsakem področju so imeli tridnevne duhovne vaje in pet predavanj o najvažnejših potezah II. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora.

● **General De Gaulle pri maši v Leningradu**

Kot je znano, general De Gaulle nikdar ne opusti nedeljske maše. To dolžnost je hotel spolniti tudi med svojim obiskom v Sovjetski zvezi. V nedeljo, 26. junija se je mudil v Leningradu. Tu je samo ena katoliška cerkev. To je cerkev naše Lurške Gospe, ki jo je zgradilo v začetku stoletja francosko poslaništvo. Sedaj jo oskrbuje katoliški duhovnik iz Litve, Jožef Pavillonis. Med mašo sta general De Gaulle in njegova žena prejela obhajilo. Pri dobrodošlici mu je rektor cerkve dejal: „Veseli smo, da ste prišli med nas. Skupaj bomo molili za mir in prijateljstvo med narodi. Naj Bog blagoslovi te napore!“

● **Študijski sestanek skandinavskih akademikov**

V Lillehammerju na Norveškem so imeli od 31. julija do 8. avgusta študijske sestanke katoliški akademiki iz severnih držav. Na njih so obravnavali: „Drugi vatikanski koncil in evropski sever“. Glavni namen teh sestankov je bil proučiti pokoncilski položaj v severnih državah in študij načinov za praktično izvedbo koncilskih sklepov.

● **Dr. Ramsey je dovolil**

Po naročilu anglikanskega primasa nadškofa dr. Ramseya bo anglikansko svetišče novoustanovljene univerze v Kentu tudi katoličanom na razpologo za bogoslužje. Ker je pa po nekem angleškem zakonu iz leta 1549 katoliška maša v anglikanski cerkvi strogo prepovedana, imajo v Angliji za možno, da bi kak fanatik zaradi te ekumenske poteze dr. Ramseya sprožil sodni postopek.

● **Prvi vlak v Lurdu**

Prvi vlak je privozil v Lurd 27. marca 1866. Ob stoletnici tega dogodka so romali k Lurški Mariji francoski katoliški železničarji.

● **Kard. Beran na Dunaju in v ZDA**

Prški nadškof, kard. Beran je aprila meseca birmal na Dunaju skupino otrok češkoslovaških družin, nato pa odpotoval v ZDA za štiri tedne, kjer je obiskal številna središča čehoslovaških izseljencev.

● **„Duhovniki pred Hitlerjevimi sodišči“**

Sv. oče je podelil visoko odlikovanje Pro Ecclesia et Pontifice (Za Cerkev in papeža) s. Benedikti Mariji Kemper iz Pennsylvanije (ZDA) za njeno knjigo „Duhovniki pred Hitlerjevimi sodišči“, ki je pravkar izšla v Nemčiji. Knjiga obravnava junaški odpor in mučeništvo 129 katoliških in dveh protestantskih duhovnikov, ki so jih ljudska in posebna sodišča obsodila na smrt. To je samo začetek verige tpljenja nad 4000 duhovnikov mučencev Hitlerjevega režima, ki jo je opisala s. Benedikta Kemper.

● **Smrt ruske pesnice Ane Andrejovne Ahmatove**

11. marca, letos, je bil pogreb svetovno znane ruske pesnice Ane Andrejovne Ahmatove, ki je umrla 5. marca. Pokojna je v oporoki izrazila željo, naj bo njen pogreb v ruskem pravoslavnem obredu v stolnici v Leningradu. Rojena je bila leta 1888 v Ukrajini. Njene pesniške zbirke (Večer, Rožni venec, Leto Gospodovo 1913, Requiem) so bile v inozemstvu prevedene v več jezikov.

● 16. kongres Cerkve v preganjanju

Od 3. do 7. avgusta je bil v Königstenu (Nemčija) 16. kongres Cerkve za železno zaveso. Vsebinska predavanja in razpravljanj je bila o „Razgovoru“ (dialog). Zaključni govor je imel msgr. dr. Adolf Kindermann iz Koenigsteina.

● „Duhovniki delavci“ v rudnikih

V Španiji bodo uvedli francoski poizkus „Duhovnikov delavcev“. V bodoče bodo katoliški duhovniki v Asturiji delali kot rudarji v premogovnikih. Škof Taracón je v škofiji Oviedo ustregel želji in predlogom številnih duhovnikov in laikov v zadevi „duhovnikov delavcev“. S tem ukrepom naj bi se Cerkev spet približala rudarjem, kateri so se ji močno odtujili.

● Pravoslavna Cerkev v Romuniji

Patriarh romunske pravoslavne Cerkve Justinijan je bil konec junija na tridnevnem obisku pri centrali Svetovnocerkvenega sveta v Ženevi. Že prej pa je bil več dni na uradnem obisku pri anglikanskem primasu, nadškofu dr. Ramseyu v Londonu. Oba obiska naj bi poglobila zveze z inozemstvom in ekumenske odnose romunske pravoslavne Cerkve.

Sedanja romunska pravoslavna Cerkev ima 14 milijonov vernikov — vseh bivalcev pa je 18 milijonov — in je tako druga največja pravoslavna Cerkev. V Transilvaniji je še danes 1.500.000 katoličanov, ki so jih prisilno priključili pravoslavni Cerkvi. Za duhovniški naraščaj skrbita dve bogoslovni Akademiji s položajem univerz in šest bogoslovnih semenišč. V romunski Cerkvi je zelo razvito meništvó. V Romuniji je sedaj 9400 duhovnikov, 8500 župnij in dvanajst škofij.

● Rekord v ameriškem šolstvu

V ZDA je bilo letos vpisanih v različne katoliške šole nad 5.700.000 gojencev. Številka predstavlja nov rekord v razvoju katoliškega šolstva v ZDA.

● Španski škofje in Cerkev — Država

Meseca maja in julija so se španski škofje zbrali z namenom, da obravnava vprašanje o odnosih med Cerkvijo in državo ter o vprašanju verske svobode (problem protestantov npr.). Ob zaključku predavanj so izdali posebno pastirsko pismo o tistih problemih, ki imajo za španske katoličane poseben pomen.

● Protestantski doktorat na katoliški univerzi

Katoliška univerza v Washingtonu je prvič podelila naslov častnega doktorja nekemu višjemu protestantskemu voditelju. To je bil Fred Cyrson, metodistični škof v Filadelfiji, ki je obenem predsednik svetovne zveze metodistov.

● 10.000 dolarjev za izseljence

Sveta stolica je početvorila svoj prispevek Vrhovnemu uradu pri Združenih narodih za izseljence. Poleg rednega prispevka 2.500 dolarjev je Vatikan izkazal poseben dar 5.000 dolarjev in še 2.500 dolarjev za izseljence iz Palestine.

● Protestantje pripravljeni za sodelovanje

Protestantje bodo sodelovali skupaj z jezuiti pri gospodarsko-družbenem študiju šestih predelov države Bihar (Indija), ki so posebno prizadeti zaradi lakote.

NOVICE iz SLOVENIJE

● **Romanje k sv. očetu:** Od 19. do 26. junija letos je skupina romarjev iz Bele krajine in Dolenjske romala v središče krščanstva. Ogled večnega mesta, molitev na grobovih prvakov apostolov in tisočih mučencev. Sprejem pri nasledniku apostola Petra, papežu Pavlu VI. Prva avdienca v četrtem letu njegovega posvečenja.

Takoj za italijansko govorečimi skupinami je Pavel VI. pozdravil slovenske romarje v latinskem jeziku:

„Prisrčno pozdravljam slovenske romarje iz ljubljanske nadškofije, ki so pod vodstvom kanonika Jožeta Kvasa prišli v Rim, da počaste grob sv. Petra, obenem pa so iz vdanosti kot sinovi želeli obiskati tudi nas.

„Vas, predragi sinovi, ki vas zelo radi vidimo tukaj, sprejemamo z očetovsko dobrohotnostjo in ljubeznijo. Izražamo vam pregoreče želje, da bi s tega vrhunca katoliške vere zajemali nove moči, da bi varno stopali po poti kreposti z varnim korakom in z vedno večjim prizadevanjem.

Ko torej za vas prosimo obilno pomoč nebeške milosti „da bi živeli vredno Gospoda in mu bili popolnoma všeč, ker bi donášali radi vsakršnega dobrega dela in rastle v spoznanju božjem“ (Kol 1, 10), vam vsem in vsem vašim bližnjim, ki vas doma pričakujejo, iz srca podeljujemo apostolski blagoslov.“

● **Dekanija Ribnica na Dolenjskem:** Arhidiakon — stolni kanonik dr. Vilko

Fajdiga; Dekan: Alojzij Dobrovlje, župni upravitelj v Ribnici. V dekanijo spadajo tele župnije:

Ribnica na Dolenjskem (5.037 duš). Žup. upravitelj Alojzij Dobrovlje, kaplan Ludovik Kuhar. V župniji živi Gabrijel Petrič, župnik up.; **Velike Lašče** (2260). Žup. upravitelj Franc Matej; **Sodražica** (2.093). Žup. upravitelj Alfonz Gridek; **Dobrepolje** (2.986). Žup. upravitelj Rafael Fabiani, kaplan Janez Žagar; **Loški potok** (1.900). Žup. upravitelj Franc Pustotnik; **Dolenja vas** (1.335). Žup. upravitelj Ivan Šešek; **Draga** (1.000). Soupravitelj Franc Pustotnik. V župniji živi Franc Ločar, župnik up.; **Gora pri Sodražici** (274). Žup. upravitelj Janez Tomazin; **Grčarice** (218). Soupravitelj Janez Šešek; **Rob** (873). Žup. upravitelj Anton Čopar; **Struge** (669). Žup. upravitelj Mirko Hren; **Sv. Gregor** (617). Žup. upravitelj Ludovik Zajec; **Škocjan pri Turjaku** (622). Žup. upravitelj Janez Mramor; **Turjak** (196). Soupravitelj Janez Mramor; **Velike Poljane** (264). Žup. upravitelj Stanko Škofca; **Nova štifta**, božjepotna cerkev. Kaplan-ekspozit in rektor: p. Dominik Ploj, OFM.

● **V Lurd so romali:** Od 13. do 22. junija je romala v Lurd po vojni največja skupina Slovencev iz domovine. Okrog 215 jih je odšlo na pot s petimi avtobusi podjetja „Putnik“. Romanje sta vodila p. Hilarij Felicijan,

župnik v štepanji vasi in dr. Dušan Ruch, župnik na Ježici. Med potovanjem so se ustavili še na grobu p. Leopolda Mandiča v Padovi, v cerkvi Marije pomočnice in v Kotolengovi bolnici v Turinu. Bežno so si ogledali še stolnico v Milanu in znamenitosti Avignona in cerkev v Ogleju, odkoder so prišli naši prvi blagovestniki.

● Na ljubljanskih žaloh so 1. junija 1966 pokopali M. Krizostomo Fajdigo, odlično predstavnico vsestranskega apostolata slovenskih uršulink med obema vojnama. Nepozabne ostanejo zlasti njene zasluge za duhovno vzgojo in laični apostolat ženske akademske mladine.

● Proslava številnih družin: V Kebzu na Pohorju so v nedeljo 5. junija v okviru 75 letnice svoje župnije najprej počastili starše, ki so dali življenje pet ali več otrokom. Takih je v tej majhni hribovski župniji (1200 duš — 202 družin) 97. Od teh jih je imelo 54 pet ali šest otrok, 26 sedem ali osem otrok, 17 devet do dvanajst otrok.

● Imenovanje. Sv. oče je imenoval za konzultorja Tajništva za nevernike prelata dr. Vilka Fajdiga, prodekana teološke fakultete v Ljubljani.

● Osebnne spremembe. Za dekana dekanije Višnja Gora in za duhovnega svetnika je bil imenovan Ivan Sladič, župnijski upravitelj v šmarju; za upravitelja župnije Kopanj je bil imenovan Viktor Pristov, ki se je vrnil iz Brazilije. Na predlog redovnih predstojnikov sta bila razrešena službe župnijskega upravitelja p. Janez Javh, DJ, za

št. Lovrenc in Jože Čampa, SDB, za Tomišelj. Na lastno prošnjo in po potrebi službe so bili premeščeni naslednji župnijski upravitelji: Janez Kljun iz Brezovice v št. Lovrenc; Miroslav Perme od Sv. Križa v Ljubljani na Brezovico; Vinko Toš iz Velike Doline na Sela pri Kamniku; Leopold Povše s Prežganja na Veliko Dolino; Ignacij Kreslin od Sv. Duha nad Krškimi na Prežganje (in za soupravitelja Javorja pod Ljubljano); Franc Fortuna iz Ovsiš z Ihan; Valentin Toman iz Prečne na Ovsiš; Janez Krivec iz Žužemberka v Prečno; Roman Mihor iz št. Jurja pod Kumom na Ljubno (in za soupravitelja Dobrave pri Kropi). Za župnijske upravitelje so bili nameščeni: Vinko Prestor, korni vikar in kaplan pri ljubljanski stolnici, za župnijo Sv. Križ v Ljubljani. Franc Erklavec, kaplan v Cerkljah na Gorenjskem, za župnijo Sv. Duh nad Krškimi; Ciril Lazar, kaplan v Trziču, za župnijo Tomišelj; Franc Grahek, kaplan v Železnikih, za župnijo št. Jurij pod Kumom. Premeščeni so bili kaplani; Marijan Zupanc iz Zagorja ob Savi za kornega vikarja in kaplana pri ljubljanski stolnici; Alojzij Lamovšek iz Ljubljane — Sv. Peter v Domžale; Vinko Vegelj iz škofje Loke v Ljubljano — Sv. Peter; Ivan Petrič iz šmartnega pri Litiji v Cerklje na Gorenjskem; Janez Ambrožič iz Semiča v Trziču; in Franc Kotar iz Metlike v Železnike. Imenovani so bili semeniški duhovniki: Franc Baloh za kaplana v Kamniku; Marko Benedik za kaplana v Zagorju ob Savi; Felik Grm za kaplana v št. Vidu nad Ljubljano; Jože Koželj za kaplana v šmartnem pri Litiji; Ludovik Kuhar za kaplana v Ribnici in Anton Rojc za kaplana v škofji Loki. Anton Jakoš, kaplan v Ribnici je bil imenovan za žup-

nijskega upravitelja v Žužemberku. Imenovana sta bila novomašnika: Maks Kozjek za kaplana v Metliki in Jože Rus za kaplana v Semiču.

● Dva dekana ljubljanske nadškofije umrla — dne 22. junija 1966 na Kopanju Ivan Kogovšek, župnik in dekan na Kopanju, v starosti 82 let. Rodil se je v Dravljah dne 4. septembra 1884. Gimnazijske študije je končal v Ljubljani, posvečen je bil v Ljubljani 4. januarja 1907. Njegove službe so bile: prefekt v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu (dve leti), kaplan v Srednji vasi v Bohinju (5 let), kaplan v Kranju (dve leti), vojaški kurat vso prvo svetovno vojno, od leta 1919 do 1923 je bil kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani, od koder je šel leta 1923 za župnika na Kopanj, kjer je ostal 43 let. Zadnjih pet let je bil tudi dekan višnjegorske dekanije. Pokojni je bil duhovnik visokih kvalitet: izobražen, miren, urejen, nadvse prizadeven dušni pastir. Iz njegovega vedenja je izžarevala velika plemenitost duha in srca. Njegovi verniki trdijo, da ga nikdar niso videli razburjenega. Zadnje vojsko je s svojimi verniki veliko trpel, ko je bila požgana lepa župnijska cerkev z znamenito Čibejevo sliko. Napisal je tudi zelo dobri zgodovini župnij Kopanj in svoje rojstne župnije Št. Vid nad Ljubljano;

Dne 5. julija 1966 v Ljubljani (bolnišnica Petra Držaja) Matej Tavčar, dekan emeritus in župnijski upravitelj pri Sv. Lenartu, star 78 let. Rodil se je dne 17. sept. 1877 v župniji Sv. Lenarta nad škofjo Loko. Klasično gimnazijo je končal v Kranju, posvečen je bil v Ljubljani 5. julija 1911 in je tako

na dan svoje smrti dopolnil točno 55 let zglednega duhovniškega življenja. Kaplan je bil 8 let v Selcih nad škofjo Loko. Že leta 1920 je postal župnik v Poljanah nad škofjo Loko, kjer je ostal do leta 1961 ves čas, razen med okupacijo, ko je bil od Nemcev pregnan in je begunska leta preživel na Krki, kjer je tudi upravljal nekaj let župnijo. Po vojski se je vrnil nazaj v Poljane, kjer je našel porušeno župnijsko cerkev in župnišče. Mnogo se je trudil, da bi staro cerkev rešil, veliko žrtvoval za svoje farane, ko je opravljal službo božjo po podružnicah. Skoro 20 let je opravljal službo dekana loške dekanije. Bil je duhovnik izrednih duhovniških kreposti. Goreč, premočrten, vesten v skrbi za urejeno notranje življenje.

● GORICA

Birma v šempetru in Vrtojbi. Škof za Slovensko Primorje dr. Janez Jenko je 10. julija opravil dušnopastirsko vizitacijo v teh dveh farah. V šempetru je bilo pri birmi nad 150 otrok, popolne pa je bila birma v Vrtojbi, kjer je bilo birmanih okrog 120 otrok. Med dušnopastirsko vizitacijo je bilo tudi izpraševanje verouka za šolsko mladino ob navzočnosti škofa.

Molitveni nameni

Splošni: za liturgično vzgojo vernikov.

Misijonski: za misijone v Kongu.

Molitvena zveza za slov. domovino: za liturgično vzgojo med rojaki v domovini in v izseljenstvu.

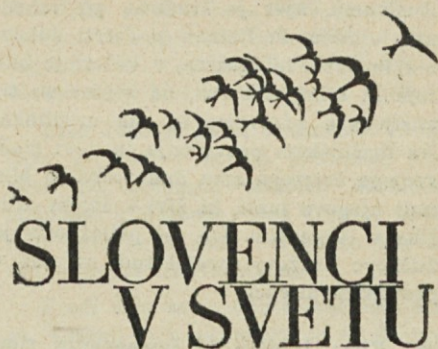
● **Msgr. dr. Janez Vodopivec** — srebrnomašnik. Med letošnjimi srebrnomašniki je tudi slovenski izvedenec na II. vatikanskem cerkvenem zboru, msgr. dr. Janez Vodopivec, profesor papeške univerze „Propaganda Fide“ v Rimu.

G. srebrnomašnik je bil rojen v Ljubljani leta 1917. V duhovnika je bil posvečen 6. aprila 1941. Naslednje leto je postal doktor bogoslovja. Od leta 1940 pa do 1942 je bil prefekt v škofovih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano in v Ljubljani. Leta 1942 je odšel v Rim, kjer se je izpopolnjeval v bogoslovni znanosti. Dve leti je bil profesor slovenske bogoslovne fakultete v Italiji, zatem pa je odšel v večno mesto, kjer poučuje bogoslovce iz vsega misijonskega sveta.

● **Srebrnomašnik Karel Wolbang**. V mesecu juniju je med rojaki v Kanadi daroval srebrno sv. mašo g. Karel Wolbang, C.M., nekdanji kitajski misijonar in delavec v misijonskem zaledju.

Po prvi maši leta 1941 je poučeval verouk na gimnaziji v Novem mestu in v Ljubljani. Leta 1946 je vstopil k lazaristom, odšel v misijone, sedaj pa poučuje v ZDA in misijonari med rojaki po ZDA in Kanadi ter povezuje slovenske misijonarje po svetu.

● **Anton Iskra** — srebrnomašnik. V Rimu je 29. junija daroval srebrno mašo g. Anton Iskra iz Begunj pri Lescah, kjer je bil rojen ravno pred 50 leti. Po novi maši je bil prefekt v škofovem zavodu v Ljubljani. Leta 1945 je odšel v tujino. V Italiji, v raznih taboriščih, je pomagal številnim študentom z njemu lastno dobroto. Leta 1947 je odšel v Rim, kjer se je izpopolnjeval v svetih vedah. Že več let

SLOVENCİ V SVETU

skrbi za slovenske oddaje po Vatikan-skem radiju, pomaga rojakom, dela na rimski škofiji in upravlja cerkev Marijinega imena.

● **Rim: Svetoletna proslava rimskih Slovencev**. 24. aprila, letos, so imeli rimski Slovenci svetoletne proslave v lateranski baziliki sv. Janeza, ki je papeževa škofijska cerkev. Pri proslavi je bil navzoč nadškof dr. Alojzij Fogar. Slovensko peto mašo je opravil msgr. dr. Janez Vodopivec. O pomenu koncila je govoril dr. Vodopivec, prof. dr. Rafko Vodeb pa je ob koncu razložil obiskovavcem baziliko in njene umetnine.

● **Trst: Tretji tabor slovenske zamejske mladine**. 9. in 10. julija je bil na Repentabru (Trst) Tretji tabor zamejske mladine. Zbrali so se predstavniki s Primorske, iz Trsta in s Koroške. Ob zaključku so objavili spominsko resolucijo, ki ponovno zahteva od oblasti narodne pravice za naše manjšine.

● **Rim: Nov slovenski duhovnik**. 26. junija je bil posvečen v duhovnika pater Roman Žužek, jezuit. Novo mašo je daroval v cerkvi sv. Antona v zavodu

Rusikumu, kjer je študiral, po vzhodnem obredu. P. Roman je četrti duhovnik iz Žužkove družine, v kateri je bilo rojenih trinajst otrok, od sester so tri misijonske zdravnice in ena uršulinka. Na mašniškem posvečenju in novi maši svojega četrtega sina duhovnika je bila tudi njegova mati, ki živi z delom družine v Argentini. Ob tej priložnosti je Žužkovo družino sprejel tudi sv. oče v posebni avdijenci.

● **Rim: Jubileji in imenovanja rimskih Slovencev.** Konec junija je v Rimu slavil 50-letnico mašništva slovenski jezuit p. Zore. Znani slovenski mariolog frančiškanski pater dr. Bruno Korošak je bil imenovan za profesorja in glavnega vodjo knjižnice na univerzi Antonianum v Rimu. Pospesevatelj postopka za beatifikacijo božjega služabnika A. M. Slomška dr. Franc Šegula je bil imenovan za glavnega tajnika univerze za širjenje vere. Vsem iskreno čestitamo!

● **Primorska: Primorski rojaki** so meseca julija doživeli izredno uspelo versko slovesnost ob priložnosti velikega romanja v Einsiedelen.

● **Gorica: Romanja goriških Slovencev na Sv. Višarje.** Kot vsako leto tako so tudi letos romali rojaki iz Gorice na Sv. Višarje. Pod vodstvom p. Fidelisa so obiskali Marijino božjo pot 17. julija. Popoldne so romarsko sv. mašo darovali za pokojnega Tomaža Kralja. Naslednji dan so se po obisku Tricesima in Vidma vrnili v Gorico.

● KOROŠKA

Akademija Slovenske gimnazije v Celovcu. Vsakoletna tradicionalna pri-

reditev Slovenske gimnazije je bila 22. maja v dvorani Delavske zbornice v Celovcu. Program je obsegal pretežno pevske točke, poleg nastopa tamburaškega zbora, recitacij in zaključni nastop skupnega pevskega zbora z nad 150 pevci. V imenu gimnazije je ob začetku pozdravil starše in dijake ravnatelj slovenske gimnazije dvorni svetnik dr. Joško Tischler. Za zaključek akademije se je vodstvu gimnazije zahvalil predsednik Združenja staršev ravnatelj Valentin Vauti.

Beseda Karla Mauserja — na sestanku Koroške dijaške mladine, 24. maja 1966:

Rad bi vam ob tem srečanju eno položil na srce. V tem času velikega napredka in širokosti ne pozabite, da je vračanje v slovensko vas in v slovensko zdravost najboljšo sredstvo za trdno slovensko zavest. Šola vam odpira bodočnost in vam širi obzorje, toda v tem širjenju obzorja je ena nevarnost: da se vam prične domači svet zazdevati majhen in ozek in da ga pričnete gledati samo še kot idiličen spomin na mladost. Verjemite mi, da je domači svet najgloblja vez, domača hiša najbolj naravna zibel slovenske besede in da je napačno gledati na vse to s samo romantiko.

Upanje koroške zemlje je na vas. Študent navadno malo misli na to, ne ostane sklenjen z zemljo in z jezikom od prvega hipa, ko prvič zapusti rodno hišo. Koroška ne more živeti brez narščaja, mora umreti, če vi, ki imate srečo, da hodite na slovensko gimnazijo, ne boste razumeli, da vaše matere in vaši očetje, vaši vzgojitelji in voditelji polagajo v vas upe vseh, ki jim slovenstvo pomenja življenje. Če v starem

gozdu ni podrasti, bo nekoč goljava, kar je sedaj še zeleno. Bodite prepričani, da ameriški Slovenci, ki z ljubeznijo zasledujejo vse vaše napore in vse vaše težave, še posebej gledajo na vas kot na tiste, ki bodo od svojih očetov vzeli v roko vodstvo in usodo ko-roških Slovencev.

● AVSTRALIJA

Za slovensko šolo v Baragovem domu, ki jo vodijo slovenske šolske sestre, se je vpisalo 28 otrok. Pouk je vsako prvo in tretjo nedeljo popoldne. V kratkem bodo sestre odprle tudi slovenski otroški vrtec.

● KANADA

Slovenski rojaki v Montrealu imajo na Slovenski pristavi vsako nedeljo od-slej tudi sv. mašo. V juniju so zaklju-čili šolski pouk v slovenski šoli, ki je vključena med montrealске narodne šole. Te podpira posebna komisija, ki skrbi za šole deseterih narodnosti. V šoli je poučevala s. Jožica, petje pa Janez Rabzelj.

Tudi v Windsoru so se slovenski rojaki odločili, da bodo začeli s slovensko šolo. S tem namenom so sestavili poseben odbor. Na šoli bodo poučevali Lojze Žagar kot šolski upravitelj, ga. Marija Martinčič, Tone Jeraj in ga. Marija Jakovec. Slovenska šola, katero obiskuje 36 otrok, ima svoje prostore v zavodu sv. Ane.

Francé Turk — novomašnik. V juniju je bil v Kanadi posvečen v duhovnika č. g. Francé Turk.

Doma je iz Šmihela pri Novem mestu. Rojen je bil leta 1923. Že doma je veliko delal v apostolski organizaciji

Katoliške akcije. Leta 1945 je odšel v tujino. V begunskih taboriščih v Ser-viglianu in v Senigaliji v Italiji je vestno vršil službo zakristana.

Leta 1948 je odšel v Kanado. Dolgo časa je delal v raznih podjetjih, obenem pa pomagal graditi slovensko skupnost v Torontu. Med drugim je bil tudi poverjenik naše revije, za kar se mu najlepše zahvaljujemo.

Sredi dela se je odzval božjemu kli-cu. Vstopil je v semenišče in tu dozorel v duhovnika.

Novo mašo je daroval med sloven-skimi rojaki. Novomašni pridigar je bil č. g. dr. Filip Žakelj iz Argentine, ki se je ravno tiste dni mudil v Kanadi.

Novomašnik č. g. France Turk

● ZDA

P. Martin Stepanič, OFM, srebrnomašnik. P. Martin je bil rojen 12. novembra 1915 pri Neodesha, Kansas. V duhovnika je bil posvečen 18. maja 1941. Leta 1946 je končal doktorat iz bogoslovja. Nato je poučeval v lemontskem bogoslovju in nekaj časa na St. Francis College v Jolietu. Več let je bil urednik Ave Maria. Sedaj je knjižničar, delegat pri „Franciscan Education Conference“ in kronist komisariata. Poleg tega skrbi za romarske prostore, posebno za rožensko dolino s Fatimsko skupino. G. srebrnomašniku iskreno žestitamo!

Rev. Matija Jager — zlatomašnik. 19. junija je slavil svoj zlatomašniški jubilej župnik v slovenski fari Marije Vnebovzete v Collinwoodu (Cleveland), rev. Matija Jager. Jubilant je bil rojen v Ljubljani 4. septembra 1893. Po novi maši leta 1916 je bil štiri leta kaplan v Borovnici, potem v Dobu pri Domžalah, ter končno pri sv. Jakobu v Ljubljani. Od tod je odšel v ZDA in leta 1927 nastopil kaplansko službo pri župniku Jerneju Ponikvarju v slovenski župniji sv. Vida. Leta 1940 je postal župnik v Babertonu do leta 1952. Tega leta je po upokojitvi župnika Vida Hribarja prevzel župnijo Marije Vnebovzete. V sedanji fari je zgradil novo cerkev in nove šolske prostore.

Pri zlatomašnem slavlju je bilo izredno veliko vernikov in mnogo jubilentovih duhovnih sobratov. Zlatomašni pridigar je bil slovenski frančiškan p. Atanazij Lavrenčič, OFM. Pri kosilu sta bila glavna govornika dr. Miha Krek za slovensko govoreče goste in Henrik Grošel za angleško govoreče goste ter farane. G. zlatomašniku že-

stitamo in mu želimo blagoslova pri vodstvu slovenske župnije!

● FRANCIJA

Slovenski naseljenci v severnem delu Francije in v Pas-de-Calais so imeli 8. maja svetoletno romanje v cerkev Lurske Marije v Livieniu, kjer je bila koncelebrirana sv. maša, nato pa na pokopališču blagoslovitev nagrobnega spomenika msgr. Valentina Zupančiča.

● AVSTRIJA

Rojaki na Zgornjem Avstrijskem, v Lienzu in Welsu imajo slovensko mašo vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu. Imajo cerkveni pevski zbor in nameravajo ustanoviti lastno društvo.

● NEMČIJA

V Oberhausen Sterkrade so imeli 1. maja veliko narodno-cerkveno slovesnost. Blagoslovili so slovensko izseljensko zastavo z napisom „Bogu otroci — narodu sinovi — nikomur hlapci“. Blagoslovil jo je škof iz Essena msgr. Julij Angerhausen. Pred cerkvijo so sprejeli mestni prošt ob asistenci direktorja slovenskih katoliških misij v Nemčiji dr. Janeza Zdešarja iz Muenchena ter slovenskega izseljenskega duhovnika Ivana Ifka iz Essena. Po sprevedu v cerkev je dr. Janez Zdešar v nagovoru razložil vsebino na zastavi zapisanega gesla. Po evangeliju je škof v pridigi obsodil nauk Marksa in Engelsa ter pokazal na zgled delovnega človeka Jožefa iz Nazareta. Po cerkveni slovesnosti je bila družabna prireditev, na kateri sta nastopili folklorni skupini iz Porurja in iz Holandije ter moški zbor iz Eisdena v Belgiji. Slovesnosti se je udeležilo nad 700 slovenskih izseljencev.

● **Nova maša č. g. Venceljna Vodnika.** V sredo, 6. julija je bil v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji pri Buenos Airesu posvečen v duhovnika g. Vencelj Vodnik.

Novo mašo je zapel istotam v nedeljo, 10. julija. Pel je pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom g. dr. Julija Savelli. Novomašni pridigar je bil g. Janko Mernik, SDB. Pri maši pa so g. novomašniku asistirali g. msgr. Anton Orehar, g. dr. Alojzij Stare in g. Franc Barle, SDB.

Novomašno slavlje je bilo v Don Boscovem Ateneju. Tu so novomašniku, ki je sedel v sredi med očetom in materjo, bratov in sestra ter gostov, izrekli čestitke: g. Janko Mernik, SDB — kot novomašni pridigar, g. msgr. Anton Orehar — v imenu slovenskih duhovnikov in g. dr. Tine Debeljak v imenu rojakov iz Poljanske doline, kjer je pred 30. leti zagledal luč sveta tudi g. novomašnik.

Naslednjo soboto je g. novomašnik daroval sv. mašo na Slovenski pristavi v Castelarju. 9. julija pa so g. Vodnika pozdravili rojaki v Slomškovem domu, kjer je zbranim podelil novomašni blagoslov.

● **Srebrna maša č. g. Franca Sodja, C.M.** V juliju je med nami v Slovenski vasi v cerkvi Marije Kraljice sveta daroval srebrno sv. mašo g. Franc Sodja, lazarist, ki je pred nekaj tedni prispel na novo službeno mesto iz Toronta v Kanadi.

G. srebrnomašniku, novemu uredniku „Katoliških misijonov“ iskreno čestitamo in želimo veliko božjega blagoslova.

med nami v Argentini

● **Razstava verskega tiska slovenskih narodov.** V nedeljo, 17. julija je v Slovenski hiši v Buenos Airesu revija „Duhovno življenje“ pripravila razstavo verskega tiska slovenskih narodov tako iz domovine, tujine in posebej še Argentine. Na razstavi, katero je ob sodelovanju gg. Ivana Bukovca in Staneta Snoja pripravila gdč. Jožejka Debeljak, je bil slovenski, hrvaški, slovaški, češki, poljski in ukrajinski verski tisk.

Ob 10,30 je bila najprej sv. maša, nato pa je g. msgr. Anton Orehar otvoril razstavo. V uvodnem govoru je nakazal važnost verskega tiska. Slavnostni govornik pa je bil univ. prof. dr. Tine Debeljak. V govoru je med drugim dejal tole:

V Argentini je okrog 150.000 Ukrajincev, 150.000 Hrvatov, 120.000 Poljakov, 80.000 Čehov, 30.000 Slovakov,

več tisoč Rusov in 32.000 Slovencev: 7.500 jih je prišlo po drugi svetovni vojni, ostali pa od preje.

Verski tisk v Argentini imamo samo Slovenci, Poljaki in Ukrajinci. Najmočnejši tako po kvaliteti kot tudi po kvantiteti je slovenski.

Središča verskega tiska slovanskih narodov po svetu so: Rim, Pariz, Nemčija, Kanada in Združene države ter Anglija.

Ker so vsi slovanski narodi za železno zaveso, je jasno, da je njihov verski tisk doma malo razvit.

Na razstavi verskega tiska slovanskih narodov je bil sledeč verski tisk: „Duhovno življenje“ s prilogo „Božje stezice“, „Katoliški misijoni“ „Omnes unum“, „Oznanilo“, „Baragov vestnik“ — iz Argentine; „Božja beseda“ — Kanada; „Ave Marija“ — ZDA; „Naša luč“ — Zahodna Evropa; „Misli“ — Avstralija; „Življenje“ — Venezuela; „Katoliški glas“, „Pastirček“, „Nedelja“ — Primorska in Koroška; „Družina“, „Bogoslovni vestnik“ — Slovenija.

V popoldanskih urah so rojaki ogledovali razstavo in sledili šaljivim prizorom gojencev „Rožmanovega zavoda“ v Adrogué.

● 14. slovenski socialni dan. V nedeljo, 24. julija je bil v Slovenski hiši v Buenos Airesu 14. slovenski socialni dan. Na programu sta bili dve aktualni predavanji: Laik v Cerkvi in Slovenski dialog s sodobnim svetom.

Socialni dan se je pričel s sv. mašo. V govoru je g. msgr. Orehar govoril o

potrebi obnove, o času obiskanja, kateremu Slovenci ne smemo uiti.

Po sv. maši je g. Avgust Horvat, predsednik odbora Socialnih dni pričel v mali dvorani zborovanje. V predsedstvo zborovanja so bili izvoljeni: g. Marko Kremžar — predsednik; g. Stane Žužek — tajnik; gđc. Milica Hribar, predsednica SDO; g. Jože Žakelj, predsednik SKAD-a in g. Jernej Dobovšek, predsednik SFZ — kot člani.

Prvi referat je imel g. msgr. Anton Orehar. Tema njegovega govora je bila „Laik v Cerkvi“. Govoril je o zgodovini laika, o tem, kaj laik danes je in kakšne so njegove naloge. Drugi referat je podal g. Ruda Jurčec „Slovenski dialog s sodobnim svetom.“

Živahna debata je pričala, da sta bili predavanji aktualni, dobro podani in izdelani.

Udeleženci socialnega dne so poslali pozdravni pismi: buenosaireškemu nadškofu kardinalu Caggianu in predsedniku Narodnega odbora dr. Mihi Kreku.

Ob koncu lepo uspelega zborovanja je bilo sprejetih šest resolucij, ki se glase:

1. Drugi vatikanski cerkveni zbor je povabil laike, naj požive delo v Cerkvi. Zgradi naj se nova družba, krščanska, svobodna in pravična. Bog vse vabi k delu in soustvarjanju te družbe.

2. Logična posledica tega povabila je apostolsko delo, katerega namen je isti kot namen Cerkve: oznanjati evangelij, preoblikovati svet, zgraditi nov božji red povsod, kjer živi človeštvo in kjer katoličan živi med njim.

3. Oblike apostolata so lahko raz-

lične: individualne in organizirane. Vlado pa mora pri organiziranem apostolskem delu red, ki ga določi cerkvena hierarhija in ji moramo slediti. Prav tako moramo skrbeti za apostolsko formacijo posameznikov in skupnosti.

4. Dolžnost apostolskega dela nas tako sili k dialogu med nami samimi in s svetom, v katerega nas je postavila božja previdnost.

5. Izkušnje preteklosti in doživetje vsebine našega časa nam narekujejo iskanje silnic za dialog s svobodnim svetom, ki ni več naslonjen samo a življenje narodov in kontinentov — problematika prehaja v vesoljnost. Kot narod moramo v celoti odgovoriti na duhovne zahteve Cerkev.

6. Emigracija ima pri tem svoje poslanstvo. Vršiti apostolat med rojaki in med ljudmi, s katerimi je prišla v stik ter zastopa z njimi v dialog, obenem pa, ko registrira naraščanje duhovnosti v domovini, prehaja v naravno rast slovenstva in pravo oblikovanje zdravega, od Boga hotenega človeštva.

● Spominske proslave ob obletnici naših žrtev so bile poleg glavne junijske tudi v številnih tečajih naših slovenskih šol: v Ramos Mejiji, v Castellarju, v Buenos Airesu, v San Justu, v Carapachayu, v San Martinu, v Slovenski vasi.

● Že znani sanmartinski harmonikarski orkester, ki ga vodi g. Viktor Jenko, je s sodelovanjem harmonikarjev in mladenk iz Carapachaya imel v soboto, 9. julija v San Martinu svoj prvi samostojni nastop, ki je dobro uspel.

● Igro: Lisica in grozdje, katere avtor je Guilherme Figuereido — prevedla gg. Simčič in Rakovec — je vprizo-

rilo Slovensko gledališče v Buenos Airesu in sicer v soboto, 2., v nedeljo, 3. in v soboto 9. julija v Slovenski dvorani. Igro je režiral g. Stane Jerebič, sceno je napravil g. arh. Marijan Eiletz, igrali pa so: ga. Pavči Eiletz, ga. Jeločnik in gg. Beznik, Borštnik, Debeljak ml. in Casares.

● Med letošnjimi srebrnomačniki je številnim rojakom dobro znani g. Jože Peterlin, SDB. V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani leta 1941. Več let je deloval po raznih salezijanskih zavodih v Patagoniji na jugu Argentine. Leta 1962 je odšel v Evropo. Nekaj časa je bil v Marijanišču na Občinah na Primorskem, sedaj pa je vzgojni prefekt v Alojzijevišču v Gorici.

SVETOVNE NOVICE

● Koliko mrtvih na cesti?

V Sloveniji je bilo letos v prvih petih mesecih 3182 prometnih nesreč, ki so terjale 138 smrtnih žrtev, 1192 hudo ranjenih in 1048 laže ranjenih; pri teh nesrečah je bilo skoraj milijardo starih dinarjev škode. In drugje: lansko leto je bilo v Zahodni Evropi na cestah 85.000 mrtvih, v ZDA je bilo v prometnih nesrečah mrtvih, odkar so stekli prvi avtomobili, milijon in pol ljudi. Te številke so zadosten opomin vsem: šoferjem, da sedejo za volan vedno pripravljene na smrt; nam, da molimo za šoferje in zase, da bi nas prometna nesreča ne presenetila v grehu.

● Sto let katoliškega tiska na Cejlonu

7. junija 1866. je prvič izšel katoliški tednik na Cejlonu. Izdajali so ga zasebniki. Sedaj je poluradno glasilo katoliške Cerkev na tem otoku.

Argentina:

Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Z. D. A.:

Rev. Julij Slapšak
6019 Glass Ave.
Cleveland, Ohio, U. S. A.

Slovenska pisarna
Baragov dom
6304 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio, U. S. A.

Kanada:

Ivan Marn,
131 A Treeview Drive
Toronto 14, Ont.
Canada

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia, Italia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
mejijo (razen Uruguaya)
1200 pesov.

za ZDA in Kanado
5 dolarjev;
za Avstrijo 95 šillingov
za Italijo 2.000 lir;
drugod
protivrednost dolarja.

Slomšek — slovenski svetnik	511
Koncil: V Cerkvi smo vsi poklicani k svetosti	512
Kako je na Poljskem?	516
Festival v Cannesu	520
Komunistični načrt za zavzete Južne Amerike	523
Zanimivosti o Mali Cvetki	524
Evharistija in bratska ljubezen	530
Dogovor med Vatikanom in Beogradom	534
V družini	538
Oče mora biti glava krščanske družine	538
Pismo	539
„Če ne bo drugače, te bomo dali v zavod“	541
Moj sin že pelje avto	542
Za mladino	544
Anketa: Domovi in organizacije	544
Dnevnik Ane Marije	546
Judežev obraz	549
Koncil: Redovniki	550
Spomini poročevalca iz Kristutovih časov	553
Lemenatarji	557
Svetovne novice	561
Novice iz Slovenije	564
Molitveni namen	566
Slovinci v svetu	567
Med nami v Argentini	571

LETO XXXIII.

št. 9

SEPTEMBER 1966

**PROSIMO PORAVNAJTE
NAROČNINO!**

Nakasila na naslov:
Antonio Orehar
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires, Argentina

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (magr. Anton Orehar); urejujejo dr. Al. Starc, dr. Br. Rozman in Jurij Rode. Editor resp.: Msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, B. A. S. Registro de la Prop. Intel. N° 843.966

Tiska Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires

- Zgoraj: *Procesija sv. Rešnjega Telesa Slovencev v Velikem Buenos Airesu leta 1966*
- Spodaj: *Razstava verskega tiska slovanskih narodov — v ospredju msgr. Anton Orehar in prof. dr. Tine Debeljak*
- Ovitek: stud. arh. Jure Vombergar

